

TEMEL CONTA GREVİ

SENDİKAL ÖRGÜTLENME, TOPLU İŞ
SÖZLEŞMESİ YETKİSİ VE GREV
KIRICILIĞINA KARŞI HUKUKİ VE FİİLİ
MÜCADELENİN RAPORU

TEMEL CONTA GREVİ

Sendikal Örgütlenme, Toplu İş Sözleşmesi
Yetkisi ve Grev Kırıcılığına Karşı Hukuki
ve Fiili Mücadelenin Raporu

Ağustos 2026

Rapor: İrfan Taşkın

Kapak ve Mizanpaj: Şaban Çaytaş

İletişim: Altunizade Mah. Kuşbakışı Cad. No:23,
İstanbul, Üsküdar
+90 216 474 98 70
merkez@petrol-is.org.tr

595

GÜÜN

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	3
GİRİŞ	4
YÖNTEM VE KAPSAM	5
01 TEMEL CONTA'NIN KURUMSAL YAPISI VE SENDİKAL GEÇMİŞİ	7
A. Şirketin Kuruluşu	7
B. Üretim Yapısı, Fabrikaları ve Müşteri Ağı	8
C. Sendikal Geçmiş ve İşverenin Sendikaya Yaklaşımı	8
02 TEMEL CONTA İŞYERİNDEKİ SENDİKAL ÖRGÜTLENME SÜRECİ	10
A. Örgütlenme ve Toplu İş Sözleşmesi Yetki Tespit Süreci	10
B. İşverenin Sendikasızlaştırma Faaliyetleri	11
03 TEMEL CONTA GREVİNİN İLANI, UYGULANMASI	13
VE GREV KIRICILIĞI	13
A. Grevin İlanı ve Başlaması	13
B. İşverenin Grev Kırma Stratejisi ve Başvurduğu Yöntemler	14
a. Grev İlanından Sonra İşçi Nakli Yapılması	14
b. Üretimin ve Üretim Araçlarının Kaydırılması	16
c. Grevci İşçilerin Yerine Yeni İşçi Alınması ve Grevci İşçilerin İşlerinin Başka İşçilere Yaptırılması	17
d. Fiziksel ve Psikolojik Şiddet, Tehdit, Gözdağı	18
e. Hukuki Baskı ve Yıldırma Politikası	18

04 GREV KIRICILIĞINA KARŞI YÜRÜTÜLEN MÜCADELE VE GREV NÖBETİNİN SONLANDIRILMASI	21
A. Hukuki Mücadele	21
B. Fiili Mücadele, Dayanışma ve Direniş Şiirleri	23
C. Grevi Sona Erdirme Kararı	24
05 SENDİKAL HAKLARA YÖNELİK SALDIRILAR VE YASAL YAPTIRIMLARIN TEMEL CONTA GREVİ ÖZELİNDE DEĞERLENDİRİLMESİ	25
A. Sendikal Örgütlenme ve Yetki Tespit Sistemi	26
B. Grev Kırıcılığına Karşı İdari Para Cezası Yaptırımı	28
C. Sendikal Ayrımcılığa Karşı Tazminat ve İşe İade Güvencesi	30
D. Sendika Özgürlüğüne Yönelik Saldırlara Karşı Cezai Yaptırım	31
E. Grev Kırıcılığına Karşı Hukuk Davası ve İhtiyati Tedbir Talebi	33
F. Yaptırım Sisteminin İflası	35
06 TEMEL CONTA GREVİNİN ÖĞRETTİKLERİ VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	36
A. Sendika Üyeliğine Etkili Bir Güvence Getirilmelidir	36
B. Toplu İş Sözleşmesi Yetki Sistemi Yeniden Düzenlenmelidir	37
C. Grev Kırıcılığına Karşı Caydırıcı ve Etkili Yaptırımlar Getirilmelidir	37
D. Türk Ceza Kanunu ve İlgili Mevzuatta Değişiklik Önerileri	38
GENEL DEĞERLENDİRME VE SONUÇ	39
GREVİN HUKUKİ GÜNCEİ	40
KAYNAKLAR	42

ÖNSÖZ

Bu rapor, Petrol İş sendikasının, İzmir’de bulunan Temel Conta San. ve Tic. A.Ş. unvanlı işyerinde yürütmüş olduğu sendikal örgütlenmeyi, toplu iş sözleşmesi yetki sürecini, grev kararı ve uygulamasını, işverenin grev kırıcı eylemlerini ve bu eylemlere karşı yürütülen hukuki ve fiili mücadeleyi bütünlüklü bir biçimde ortaya koymak, sorunları tespit edip bu sorunların hukuki nedenlerini analiz etmek ve çözüm önerileri sunmak amacıyla hazırlanmıştır.

Rapor, Temel Conta unvanlı işyerinde yürütülen sendikal faaliyetlerin kronolojik bir dökümünü sunmanın yanı sıra, Türkiye’de sendikal hakların, grev hakkının ve toplu iş sözleşmesi hakkının hukuki çerçevesi ile pratikteki uygulaması arasındaki durumu, somut bir örnek üzerinden irdelemeyi hedeflemektedir. Temel Conta grevi, Anayasa’da güvence altına alınmış temel hakların nasıl “kağıt üzerinde” kaldığını, işverenlerin bu hakları nasıl sistematik bir biçimde ihlal ettiğini ve mevcut hukuki mekanizmaların ihlalleri önleme hususunda nasıl yetersiz kaldığını gözler önüne sermektedir.

Bu çalışma, 12 Eylül 1980 askeri darbesinin emek hareketi ve sendikal mevzuat üzerinde bıraktığı ağır mirasın, neoliberal politikaların sendikal hakları nasıl aşındırdığının ve sermaye lehine işleyen bir hukuk sisteminin emekçilerin hak arama mücadelesinde nasıl bir engel oluşturduğunun kısa bir eleştirel analizini sunmaktadır

Rapor, emekten yana güçlerin mevcut tabloyu Temel Conta örneği üzerinden yeniden değerlendirmesi ve çözüm yollarının tartışılmasını sağlamayı da amaçlamaktadır. Temel Conta işçilerinin 595 gün süren onurlu direnişleri, bu raporun hem ilham kaynağı hem de temel dayanağı olmuştur.

GİRİŞ

Türkiye’de grev hakkı, Anayasa’nın 54. maddesinde, “*toplu iş sözleşmesinin yapılması sırasında uyuşmazlık çıkması halinde işçilerin iktisadi ve sosyal durumlarını korumak veya düzeltmek amacıyla kanunla düzenlenen şartlar ve usuller dâhilinde iş bırakma*” hakkı olarak tanınmıştır. Aynı maddede grev hakkının ve lokavtın “*millî güvenlik, kamu düzeni, genel sağlık ve genel ahlak nedenleriyle*” kanunla sınırlanabileceği de hüküm altına alınmıştır. Öte yandan 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu’nun (STİSK) 60. ve 61. maddeleri, grev kararının alınması, ilanı ve uygulanmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektedir. Ulusal mevzuattaki bu düzenlemeler, işçi sınıfının en önemli silahlarından biri olan grev hakkını tanımlamakta ve “koruma” altına almaktadır.

Ancak pratikte, Türkiye’de grev hakkının kullanımına ilişkin tablo son derece sorunludur. Grev hakkı öncelikle yasayla sınırlandırılmıştır. Bunun yanında siyasi, idari ve yargısal baskılarla ve işverenlerin sistematik grev kırıcılık eylemleriyle karşı karşıyadır. Bu kapsamda “**grev hakkı kağıt üzerinde kalmıştır**” ifadesi, bu hakkın hukuki metinlerde tanınmasına rağmen fiilen kullanılamaz veya etkisiz hale getirilmiş olmasını anlatmaktadır.¹ Petrol-İş sendikasının yürüttüğü Temel Conta grevi de bu olgunun en çarpıcı örneklerinden birini teşkil etmektedir.

10 Aralık 2024 tarihinde başlayan, 595 gün boyunca kararlılıkla sürdürülen ve 27 Temmuz 2026 tarihinde sona eren Temel Conta grevi, ücret veya çalışma koşullarının iyileştirilmesi talebinden öte, işyerinde sendikal örgütlenme hakkının, toplu sözleşme hakkının ve nihayetinde grev hakkının varlığını yeniden hatırlatma ve savunma mücadelesidir. Grev süresince Temel Conta işverenin baş vurduğu grev kırıcılık yöntemleri, üretimin kaydırılması, makinelerin taşınması, grevci işçilere yönelik fiziksel ve hukuki saldırılar, devletin ilgili kurumlarının ve yargının bu ihlallere karşı etkisiz ve çoğu zaman kayıtsız kalışı ve mevcut hukuki mekanizmaların işçileri korumadaki yetersizliği, grevin asıl gündemini ve bu raporun odak noktasını oluşturmuştur.

¹ Çelik, (2017); Çelik, (2015)

YÖNTEM VE KAPSAM

Bu rapor, nitel araştırma yöntemlerinden örnek olay incelemesi tekniği ile hazırlanmış olup hukuki bir analize dayanmaktadır. Çalışma, Temel Conta San. ve Tic. A.Ş. işyerinde 2023-2026 yılları arasında yaşanan sendikal örgütlenme hamlesini, toplu iş sözleşmesi yetki sürecini ve grev uygulamasını tekil bir vaka üzerinden incelemiştir. Bu örnek Türkiye'deki sendikal hakların hukuki çerçevesi ile fiili uygulaması arasındaki çelişkiyi gösteren bir vaka olarak ele alınmıştır.

Rapor, birincil ve ikincil kaynaklara dayanarak hazırlanmıştır. Bu kapsamda Ticaret Sicil Müdürlüğü kayıtları, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı yazışmaları, bakanlık müfettişlerince hazırlanan teftiş raporları, yargı kararları, duruşma tutanakları, bilirkişi raporları, sendikal arşiv kayıtları, basın ve açık kaynak taramaları ile akademik literatür taramaları ve işçilerle farklı zamanlarda gerçekleştirilen görüşmeler, mahkeme dosyalarındaki tanık beyanları, kolluk ve savcılık ifadelerinden oluşan birincil tanıklıklar çalışmanın kaynaklarını oluşturmuştur.

Rapor, Temel Conta işyerinde yeniden örgütlenme sürecinin başladığı Eylül 2023'ten, grevin sona erdiği Temmuz 2026 tarihine kadar olan yaklaşık üç yıllık dönemi kapsamaktadır. Ancak işyerinin 1980'li yıllara uzanan sendikal geçmişine de bağlamsal arka plan sunmak amacıyla kısaca yer verilmiştir. Örnek vaka incelemesi, İzmir ili sınırları içinde yer alan, grevin ilan edildiği ve uygulandığı Kemalpaşa İşyeri, üretimin kaydırıldığı Işıkkent/Pınarbaşı İşyeri ve işverenin Ocak 2026'da üretim araçlarının ve ham maddenin tamamını taşıması üzerine işçilerin grev çadırını da buraya taşıdığı Torbalı/Pancar işyeri ile sınırlıdır. Ayrıca raporun dayandığı bazı yargısal süreçler rapor hazırlandığı tarih itibarıyla kesinleşmemiş olup, ilgili başlıklarda bu husus ayrıca belirtilmiştir.

Rapor, konuyu esas olarak hukuki ve kurumsal bir perspektiften ele almaktadır. Bu nedenle raporda sürecin çeşitli yönlerine yeterince yer verilememiştir. Bu durum, çalışmanın bir tercihi olmakla birlikte aynı zamanda önemli bir eksikliği de beraberinde getirmektedir. Nitekim 595 gün süren bir grevin işçiler ve aileleri üzerindeki ekonomik ve psikolojik etkileri, grev sürecinde kadın işçilerin sendikal mücadeledeki rolü ve karşılaştıkları özgün baskı biçimleri

gibi konular, sürecin bütünlüklü anlaşılması açısından en az hukuki boyut kadar önemlidir. Bu başlıkların raporun kapsamı dışında bırakılması, konunun çok boyutluluğunu tam olarak yansıtamama ve hacim riski taşımaktadır. Ancak bu alanlarda yürütülecek ayrı çalışmaların, hukuki analizin sunduğu tabloyu tamamlayıcı ve zenginleştirici bir işlev göreceği açıktır.

01 | TEMEL CONTA'NIN KURUMSAL YAPISI VE SENDİKAL GEÇMİŞİ

A. Şirketin Kuruluşu

Ticaret Sicil Müdürlüğü kayıtlarına göre Temel Conta San. ve Tic. A.Ş, ilk olarak 7 Aralık 1968 tarihinde Mustafa Kip, Abdüsselam Sakman, Hayriye Sakman ve Hasan Fehmi Temel Kip'in ortaklığıyla "Çetinel Yedek Parça San. ve Tic. A.Ş." unvanıyla kurulmuştur.² Şirket 29 Mayıs 1969 tarihinde unvanını "Temel Çelik San. ve Tic. A.Ş." olarak değiştirmiştir.³ İlerleyen zamanlarda şirketin ortaklık yapısı tamamen Kip ailesine geçmiş ve son olarak 18 Ocak 1989 tarihinde unvanı "Temel Conta San. ve Tic. A.Ş." olarak değiştirilmiştir.⁴

Şirketin resmi internet sitesinde ise farklı bir kuruluş süreci anlatılmaktadır. Buna göre Temel Conta şirketler grubunun temellerinin 1950'de atıldığı, şirketin 1974 yılında Mustafa Kip tarafından İzmir'de kurulduğu ve İzmir'in ilk conta üretim fabrikası olma özelliğini taşıdığı belirtilmektedir. İşletme başlangıçta küçük bir atölye olarak faaliyete başlamış, zamanla büyüyerek Işıkkent/Pınarbaşı'ndaki ana fabrikasını kurmuş ve otomotiv yan sanayisinde önemli bir tedarikçi konumuna yükselmiştir.⁵

Şirket kendisini köklü, güvenilir ve kalite odaklı bir kurum olarak sunmaktadır. En çok vurgulanan özelliklerinden biri Ford Otosan'dan aldığı "Ford Q1" (Quality One) Tedarikçi Mükemmeliyet Sertifikası'dır. Bu sertifika, Ford'un küresel tedarikçileri arasında en yüksek kalite, teslimat performansı ve müşteri memnuniyeti standartlarını karşılayan firmalara verilmektedir. Q1 Sertifikası yalnızca teknik bir kalite belgesi değil, aynı zamanda tedarikçinin "kurumsallığını"

² Türkiye Ticaret Sicil Gazetesi (1968)

³ Türkiye Ticaret Sicil Gazetesi (1969)

⁴ Türkiye Ticaret Sicil Gazetesi (1989)

⁵ Temel Conta (t.y) "Hakkımızda"

ve "güvenilirliğini" de garanti ettiği varsayılan bir semboldür.⁶ Temel Conta, bu belgeyi aldığını ve hatta Türkiye'de bu belgeye sahip ilk ve tek conta üreticisi olduğunu iddia etmektedir.⁷

B. Üretim Yapısı, Fabrikaları ve Müşteri Ağı

Temel Conta'nın ana üretim alanı, motor contaları başta olmak üzere çeşitli teknik conta ürünlerinin üretimidir. Başlıca müşterileri arasında otomotiv devleri olan Ford Otosan (ana müşteri, Q1 sertifikalı) BMC, Türk Traktör, Tümosan, Tesla ve çeşitli diğer otomotiv firmaları yer almaktadır.

Bu müşteri profili, şirketin üretim sürekliliğine yönelik kaygısını artırmıştır. Nitekim otomotiv sektöründe "*tam zamanında üretim*" prensibi hakim olup tedarikçinin üretimde yaşayacağı bir aksama tedarikçiye cezai yaptırımlar uygulanmasıyla sonuçlanmaktadır.

Temel Conta'ya ait, farklı işkollarına giren iki ayrı ve ana üretim işyeri bulunmaktadır. Bunlardan ilki, İzmir'in Kemalpaşa ilçesinde kurulu, petro-kimya işkoluna giren ve Petrol İş sendikasının yetki aldığı Kemalpaşa İşyeri, diğeri ise İzmir'in Bornova ilçesi Işıkkent/Pınarbaşı bölgesinde kurulu, metal işkoluna giren ve Türk Metal sendikasının yetki aldığı Işıkkent/Pınarbaşı İşyeridir. Kemalpaşa İşyerinde grev devam ederken işveren, İzmir'in Torbalı ilçesi Pancar mahallesinde üçüncü bir işyeri açarak her iki işyerindeki üretimi 17 Ocak 2026 tarihinde buraya taşımıştır. Bunun üzerine işçiler de grev çadırını Kemalpaşa'dan bu yeni Torbalı/Pancar İşyerine taşımıştır.

C. Sendikal Geçmiş ve İşverenin Sendikaya Yaklaşımı

Temel Conta'daki sendikal hareketin geçmişi, günümüzdeki mücadelenin neden bu kadar sert olduğunu anlamak açısından da önemlidir. Sendikal kayıtlara ve işyerinde uzun süredir çalışan işçilerle çeşitli zamanlarda yapılan görüşmelere göre, Temel Conta'daki ilk sendikalaşma girişimi 1984 yılında Türk Metal sendikası tarafından başlatılmıştır⁸. Türk Metal sendikası, işyerinde çoğunluğu sağlayarak toplu iş sözleşmesi yetkisi almış ve iki yıllık bir sözleşme imzalamıştır. Ancak

⁶ Ford (2025) s. 3 vd.

⁷ Temel Conta (t.y) "Hakkımızda"

⁸ Türk Metal (1986), s.59.

sözleşme süresinin dolmasının ardından, sendika işyerindeki çoğunluğunu yitirmiş ve 1986 yılında yetkisini kaybederek tasfiye edilmiştir.

İşçilerin aktardığına göre, fabrikanın kurucusu Mustafa Kip, ölümünden önce çocuklarına “**bu işyerine bir daha sendika girmeyecek**” şeklinde bir vasiyette bulunmuştur⁹. Bu vasiyetin şirket politikası haline geldiği görülmektedir.

⁹ Umut-Sen (2025); Umut-Sen (2026)

02 | TEMEL CONTA İŞYERİNDEKİ SENDİKAL ÖRGÜTLENME SÜRECİ

A. Örgütlenme ve Toplu İş Sözleşmesi Yetki Tespit Süreci

Yaklaşık kırk yıllık aradan sonra, Eylül/2023 tarihinde Temel Conta işyerinde yeniden bir sendikal örgütlenme süreci başlamıştır. İşçilerin sendikaya üye olmalarının temel nedeni uzun yıllardır devam eden düşük ücretler, yoğun çalışma temposu, sosyal haklardaki yetersizlikler, işçi sağlığı ve iş güvenliği ile işyerindeki yönetim tarzından kaynaklanan muameleye duyulan tepkidir.¹⁰

Nitekim işyeri müdürünün babası, 69 yaşındaki bir işçiye yönelik “geç yerine s.... kafalı, s..... kafalılar hepinizin allah cezasını versin, işe yaramaz işçiler. Topunuzun allah cezasını versin işe yaramaz işçiler işiniz gücünüz y..... kürek” şeklindeki ağır hakaretleri nedeniyle işçinin şikayeti ve arkadaşlarının tanıklığı üzerine ceza almıştır¹¹. Ceza alan işveren yetkilisi bu hakaretlerini işçilerin sendikaya üye olmaları sonrasında da sürdürmüştür.¹²

Temel Conta'nın metal işkolunda bulunan Işıkkent/Pınarbaşı İşyerinde Türk Metal sendikası 13 Eylül 2023 tarihinde 84 işçinin 43'ünü örgütleyerek %51'lik bir çoğunlukla olumlu Toplu İş Sözleşmesi (TİS) yetkisi için Bakanlığa başvuruda bulunmuştur.

¹⁰ Petrol İş Kadın, S.74, Temmuz 2025, s.14 vd.

¹¹ Kemalpaşa 1. Asliye Ceza Mahkemesinin 2024/394 E. 2025/299 K, 23.05.2025 T. Kararı

¹² Sorku (2024)

Temel Conta'nın petro-kimya işkolunda bulunan Kemalpaşa İşyerinde ise Petrol İş sendikası 18 Eylöl 2023 tarihinde 21 işçinin 16'sını örgütleyerek %76'lık bir çoğunlukla olumlu TİS yetkisi için Bakanlığa başvuruda bulunmuştur.

Türk Metal sendikasının olumlu yetki tespit işlemine karşı İzmir 4. İş Mahkemesi'nin 2023/341 E. sayılı dosyası ile, Petrol İş sendikasının olumlu yetki tespitine karşı ise İzmir 4. İş Mahkemesi'nin 2023/379 E. sayılı dosyası ile dava açılmıştır. İşverenin yetki tespit işlemlerine karşı açmış olduğu davalar yetki işlemlerini durdurmuş ve bu süreç işverene işyerini sendikasızlaştırmak için zaman kazandırmıştır. İşverenin yapmış olduğu itirazlar mahkemece reddedilmiş, kararlar İstinaf ve Yargıtay denetiminden geçerek kesinleşmiştir.

Sendika	Yetki Başvuru	Bakanlık Cevap	Çalışan	Üye	Oran	İtiraz Tarihi	Mahkemesi	Kesinleşme	Kesin Yetki
Türk Metal	13.09.2023	15.09.2023	84	43	51,19%	28.09.2023	İzmir 4. İş 2023/341	27.06.2024	19.07.2024
Petrol İş	18.09.2023	20.10.2023	21	16	76,19%	31.10.2023	İzmir 4. İş 2023/379	10.06.2024	16.08.2024

Tablo 1: Türk Metal ve Petrol-İş Sendikalarının Temel Conta İşyerinde Yürüttüğu Yetki Süreci

B. İşverenin Sendikasızlaştırma Faaliyetleri

İşyerinde sendikal faaliyetin başladığı haberini alan işveren, hemen sendikasızlaştırma faaliyetlerine başlamıştır. Bu kapsamda toplu iş sözleşmesi yetkisine itiraz ederek işyerini sendikasızlaştırmak için ihtiyaç duymuş olduğu zamanı yaratmıştır. Nitekim 6356 sayılı Yasanın 43/5.maddesi uyarınca Bakanlık tarafından verilen olumlu yetki tespit işlemine karşı işverence yapılan itiraz yetki işlemlerini durdurmaktadır.

Bu süre zarfında işverenler, öncü işçileri işten çıkararak ve işyerindeki sendika üyesi işçiler üzerinde baskı uygulayarak işyerlerini sendikasızlaştırmaya çalışmaktadır. Temel Conta işvereni de sendikal örgütlenmede öncülük eden G.Ö

isimli işçinin iş sözleşmesini feshetmiş¹³, işçilere hakaret etmiş¹⁴, işyerinde düzenlediği toplantılarla işçileri sendikadan istifaya zorlamış, işçileri fesihle tehdit etmiş, tuvaletlerde fazla süre geçirildiği gerekçesiyle tuvaletleri mola saatleri dışında kilitli tutmuş ve benzeri baskı yöntemlerine başvurmuştur.¹⁵

¹³ ÇSGB (2025a), s.49

¹⁴ Sorku (2024)

¹⁵ ÇSGB (2025a), s.13 vd.

03 | TEMEL CONTA GREVİNİN İLANI, UYGULANMASI VE GREV KIRICILIĞI

A. Grevin İlanı ve Başlaması

İşverenin olumlu yetki tespitine karşı İzmir 4. İş Mahkemesinin 2023/379 E. sayılı dosyası ile yapmış olduğu itiraz Mahkemece reddedilmiş, karar İstinaf ve Yargıtay denetiminden geçerek 10 Haziran 2024 tarihinde kesinleşmiştir. Kararın kesinleşmesi sonrasında Bakanlık tarafından 16 Ağustos 2024 tarihinde Petrol İş sendikasına kesin yetki belgesi verilmiştir.

Toplu İş Sözleşmesi yetki tespitinin kesinleşmesi sonrasında toplu iş sözleşmesi görüşmeleri aşamasına geçilerek 28 Ağustos 2024 tarihinde işveren TİS müzakerelerine davet edilmiştir. Ancak Temel Conta işverenin TİS görüşmelerine gelmemesi nedeniyle müzakereler uyuşmazlıkla sonuçlanmıştır. Bunun üzerine Petrol İş sendikası Merkez Yönetim Kurulu tarafından 13 Kasım 2024 tarihinde grev kararı alınmış ve grev uygulama tarihi 10 Aralık 2024 tarihi olarak belirlenmiştir.

Grev kararı ve grev uygulama tarihi noter ihtarnamesi ile Temel Conta işverenine ve İzmir Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'ne bildirilmiştir. 6356 sayılı Yasanın 60/5. maddesinde “*Uygulama tarihi, kararı alan tarafça ayrıca işyeri veya işyerlerinde derhâl ilan edilir.*” hükmü bulunduğundan grev ilanı ve grev uygulama tarihi Temel Conta işyerinde ilan edilmek istenmiş ancak sendikanın Aliğa Şube yetkilileri işyerine alınmamıştır.¹⁶

Grev kararının alınmasından sonra 10 Aralık 2024 tarihinde Kemalpaşa İşyerinde çalışan ve Petrol İş üyesi olan 16 işçi iş bırakarak greve çıkmıştır.¹⁷

¹⁶ Petrol İş (2024)

¹⁷ Greve çıkan işçilerden 12’si kadın 4’ü erkektir.

Fabrikanın önünde bir grev çadırı kurulmuş ve işyeri kapısına “Bu işyerinde grev vardır” pankartı asılmıştır.

Çalışan Sayısı	Üye Sayısı	Grev/Lokavt Yasağı Kapsamındaki İşçi Sayısı	Greve Çıkan İşçi
34	18	2	16

Tablo 2: Çalışan, Sendika Üye ve Greve Çıkan İşçi Sayısı¹⁸

B. İşverenin Grev Kırma Stratejisi ve Başvurduğu Yöntemler

Genel bir tanımla grev kırıcılığı, başlamış veya kararı alınmış bir grevin işleyişini sekteye uğratmak, işçilerin kolektif iradesini zayıflatmak ve işyerindeki üretim akışının sürekliliğini sağlayarak grevi sonuçsuz bırakmak amacıyla başvurulmuş her türlü yöntemi kapsamaktadır. Grev kırıcılığı, grevci işçinin yerine yeni işçi alınmasından özel dedektiflik bürolarının kullanılmasına, sarı sendikaların kurulmasından devletin kolluk ve yargı gücünün grevci işçilere karşı kullanılmasına kadar geniş bir yelpazeye yayılmıştır. İşverenler için bu uygulama, üretim akışını korumanın yanı sıra mülkiyet temelli yönetim hakkını savunmak ve işçiyi disipline etmek anlamına gelmektedir.¹⁹

Temel Conta işvereni de grev ilanından hemen sonra işçi nakli, fesih, greve çıkmayan işçileri kışkırtma, grevci işçilere fiziki şiddet, yargı ve kolluğu grevci işçilere karşı kullanma, grevci işçilerin yerine yeni işçi alma, grevci işçilerin işlerini başka işçilere ve diğer fabrikasında yaptırma gibi yollara başvurarak grevin ekonomik etkisini ve toplu pazarlık gücünü ortadan kaldırmaya yönelik çok yönlü ve sistematik bir grev kırma stratejisi uygulamıştır.

a. Grev İlanından Sonra İşçi Nakli Yapılması

Petrol İş sendikasının 13 Kasım 2024 tarihinde grev kararı aldığını ilan etmesinden hemen sonra Temel Conta işvereni Işıkkent/Pınarbaşı'ndaki İşyerinden 11 işçiyi grev kararı alınan Kemalpaşa'daki işyerine nakil etmiştir. İşverenin buradaki temel amacı greve çıkacak olan işçilerin işlerini başka işçilere

¹⁸ Grevin ilan edildiği 13 Kasım 2024 tarihinden bir gün sonra 14 Kasım 2024 tarihinde işveren diğer fabrikasından 11 işçiyi grev ilan edilen işyerine nakil etmiştir.

¹⁹ Günel (2026), s.34 vd.

öğreterek grev sürecinde üretimi devam ettirmektir. Bu durum Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı müfettişlerince tespit edilmiş ve şu değerlendirme yapılmıştır:

İşyerinde ilk olarak grev kararı ve uygulanmasındaki süreci anlamak gerekirse; 2024 Ocak-Ekim ayı arasındaki dönemde ortalama 20 işçi civarında işçi çalıştıran işverenlik, grev kararı alınan ay olan 2024 Kasım ayı içinde bir anda 34 işçi sayısına çıkmaktadır. Bu işçilerin büyük çoğunluğu işverenliğe ait 0087217.035 SGK sicil numaralı Pınarbaşı fabrikasından hemen hemen aynı günlerde(14.11.2024 gibi) nakil olarak geldiği belirlenmiştir. Burada işveren vekili beyanında grev kararını her ne kadar 15.11.2024 tarihinde tebliğ aldığını, aslında buradaki nakillerin amacının farklı olduğunu belirtse de bu yapmış olduğu nakil süreci zamanlama açısından uygulanacak olan grevin etkisini azaltmak için işçi transferi yaptığı konusunda şüphe oluşturmaktadır. Çünkü Pancar-Torbalı fabrikası aktif üretim yapan bir fabrika olmadığı ve işçi çalıştırmadığı kayıtlardan anlaşılmaktadır. Kaldı ki nakil yerine işçilerini Kemalpaşa fabrikaya bazen kendi beyanında belirttiği gibi (ihtiyaç olduğunda işçileri fabrikalar arasında görevlendirme yapabildikleri), görevlendirme yapabileceği de düşünülmektedir. Grev kararından geç haberi olduğu konusunda ise işçilerin nakillerini SGK'ye geriye dönük verebilecekleri de bilinmekte ve bu durumla sıklıkla karşılaşilmektedir. Bu nedenle sendikanın almış olduğu grev kararı ile yaklaşık 1 ay sonra uygulanacak grev uygulaması öncesinde diğer işyerinden geçerli bir neden olmadan işçi nakil edilmesi veya yeni işçi alınmasıyla grevin etkisini azaltmanın amaçlandığı ve dürüstlük kurallarına (4721 sy. TMK 2.md.) aykırılık teşkil ettiği düşüncesini oluşturmaktadır.²⁰

Temel Conta işverenin grev kırma stratejisinin en önemli dayanaklarından biri, birden fazla üretim tesisine sahip olmasıdır. Işıkkent/Pınarbaşı İşyerinde çalışan işçiler Kemalpaşa'daki grev uygulanan

²⁰ ÇSGB (2025b), s.29

işyerine nakledilerek grevci işçilerin yapmakta olduğu işlerde çalıştırılmıştır. Bu somut olgu iki fabrikanın birbirinden bağımsız üretim birimleri olarak değil, grevin etkisini bertaraf etmek amacıyla birbirini tamamlayan tek bir organizasyonun parçaları olarak kullanıldığını açıkça ortaya koymaktadır

b. Üretimin ve Üretim Araçlarının Kaydırılması

Grevin başlamasından kısa bir süre sonra 7-8 Ocak 2025 tarihinde grev uygulanan Kemalpaşa İşyerindeki üretim kalıpları, makineler ve hammaddeler, işyerinden çıkarılmaya başlanmıştır. İşyerinde inceleme yapan müfettişler de bu durumu tespit etmiştir.

Yine kumlama makinesi 2 adet bulunup bu makinelerden biri Kemalpaşa da atıl olarak durduğu, Pınarbaşı'ndaki fabrikada ise aktif olarak bir işçinin makine başında kumlama yaptığı görülmüştür. Makinenin 3-4 ay önce Kemalpaşa fabrikasından getirildiği ve grevdeki işçilerin (kumlama işini grevde bulunan Davut Tuğrul yaptığı) işinin başka bir işçiye yaptırıldığı yapılan görüşmelerden anlaşılmıştır. (O.C.E'nin ifadesinde aynen "...Kumlama makinesinde 4,5 aydır çalışıyorum. Öncesinde bu işyerinde kumlama makinesi yoktu. İlk defa ben kullandım. Bu makine Kemalpaşa fabrikasında gelen ürünlerin temizliğini yapıyorum. Bu makineyi kullanmadan önce Üretim Sorumlusu O..... Bey bana makinenin çalıştırma prensiplerini anlatıp imzama aldı.²¹

İşverenin grev uygulanan Kemalpaşa Fabrikasına ait hammadde alım ve üretim miktarlarında grevin uygulanmasıyla birlikte düşüş olduğu görülse de, hem greve katılan hem de greve katılmayan işçilerin beyanları, grev uygulanan işyerinde çalışan işçiler ile aynı işkolunda dahi bulunmayan bu anlamda toplu iş hukuku açısından örgütlenme bağlamında menfaat birliği dahi bulunmayan Pınarbaşı Fabrikasında çalışan işçilerin beyanları, bu beyanlara göre Kemalpaşa Fabrikasından kalıp getirilerek daha

²¹ ÇSGB (2025b), s.26

önce bu işyerinde üretilen ürünlerin, Pınarbaşı Fabrikasında ürettirilmeye başlanması, bu üretime yönelik kalbın işyerinde olduğunun ve bu üretime ilişkin iş emrinin olduğunun müfettişliğimizce tespit edilmesi, yine ortak beyanlara göre grev öncesinde Kemalpaşa Fabrikasında yapılan çapak temizliği işinin Pınarbaşı/Işıkkent Fabrikasında yapılmaya başlandığı dikkate alındığında işverenin grevin etkisini azaltarak, greve katılan işçilerin işini greve katılmayan işçiler ile işverenin Pınarbaşı Fabrikasındaki işçilere yaptırdığı anlaşılmıştır.²²

Aynı tespitler, işverenin grev kırıcı eylemlerinin tedbiren durdurulması amacıyla açılan dava dosyası kapsamında dinlenen tanık anlatımları²³ ve Bakanlık müfettiş raporlarına ilişkin işverence açılan dava dosyası kapsamında dinlenen tanık anlatımlarıyla²⁴ da doğrulanmıştır.

c. Grevci İşçilerin Yerine Yeni İşçi Alınması ve Grevci İşçilerin İşlerinin Başka İşçilere Yaptırılması

Müfettiş raporları, İzmir 4. İş Mahkemesinin 2025/45 E. sayılı dosyasında alınan bilirkişi raporları ve tanık anlatımları ile İzmir 23. İş Mahkemesinin 2025/164 E. sayılı dosyasında dinlenen tanık anlatımlarıyla Temel Conta işverenin,

- *Grev ilanının yapıldığı 13 Kasım 2024'te işyerinde 23 işçinin çalıştığı,*
- *Grev ilanı tarihinde çalışan 23 işçinin 18'inin sendika üyesi olduğu,*
- *Grev ilanından bir gün sonra diğer işyerinden 11 işçinin nakledildiği,*
- *Grev ilanından itibaren 29 yeni işçinin işe alındığı* tespit edilmiştir.

Müfettiş raporlarında, grev uygulanan Kemalpaşa İşyerinde yapılan çapak alma, conta basımı, kumlama, boyama, mantar kesim, yemek dağıtımı gibi işlerin hem yeni alınan işçilere hem de Işıkkent/Pınarbaşı İşyerinde çalışan işçilere yaptırılmaya başlandığı tespit edilmiştir.²⁵

²² ÇSGB (2025a) s.42

²³ İzmir 4. İş Mahkemesinin 2025/45 E. sayılı dava dosyası

²⁴ İzmir 23. İş Mahkemesinin 2025/164 E. sayılı dava dosyası

²⁵ ÇSGB (2025a) s.42

d. Fiziksel ve Psikolojik Şiddet, Tehdit, Gözdağı

Temel Conta işverenin grev kırıcı faaliyetleri çok boyutlu bir nitelik taşımış, üretimi sürdürmeye yönelik girişimlerin ötesine geçerek işçilere yönelik fiziksel ve psikolojik baskı da sistemli bir şekilde uygulanmıştır.

23 Ocak 2025 tarihinde, grev kırıcı olarak çalıştırılan işçilerden biri, grevci işçilerin üzerine araba sürerek işçileri tehdit etmiştir.²⁶ 16 Mayıs 2025 tarihinde ise işverenin kışkırtmasıyla grev kırıcı olarak çalıştırılan işçiler, grevci işçilere yönelik fiziksel saldırıda bulunmuştur.²⁷

Ayrıca işveren tarafından grev çadırının çevresine yerleştirilen kameralarla işçiler sürekli olarak gözetim altında tutulmuştur.²⁸

e. Hukuki Baskı ve Yıldırma Politikası

Temel Conta işverenin yürüttüğü en sistematik grev kırıcılığı, hukuki baskı uygulamak olmuştur. İşveren işçilerin dinlediği müziği, attıkları sloganları, astıkları pankartları, alkış tutmalarını, halay çekmelerini, basın açıklamalarını vb. saymakla bitmeyecek her davranışını sürekli olarak şikayet konusu yapmıştır.

Kolluk ve savcılık ise işverenin her şikayeti sonrasında anında harekete geçmiş şikayetin yapıldığı gün işçiler ifadeye çağırılmış, kolluk kuvvetleri ve savcılık tarafından azarlanmışlardır. İşveren ayrıca grev kırıcı işçileri de grevdeki işçilerle ilgili şikayette bulunmak için baskı uygulamıştır. İşçiler onlarca işveren şikayeti nedeniyle sürekli olarak karakola ve savcılığa gidip ifade vermek zorunda kalmışlardır.

Öyle ki işçilerin işyeri kapısı önündeki grev çadırında müzik dinlemeleri ve halay çekmeleri işveren tarafından şikâyet konusu yapılmış ve Torbalı Cumhuriyet Başsavcılığının 2026/3851 sayılı soruşturma dosyası üzerinden "kişilerin huzur ve sükûnunu bozduğu" gerekçesiyle başlattığı soruşturma kapsamında, savcılık talebi üzerine Torbalı Sulh Ceza Hakimliği tarafından işçiler hakkında yakalama kararı çıkarılmıştır. İşçilerin neredeyse tamamı ilgili karakollara giderek üç gün içinde adliye gideceklerini taahhüt etmiş olmasına karşın, ertesi sabah kolluk güçleri

²⁶ Kemalpaşa CBS, 2025/1975 Sayılı Soruşturma Dosyası

²⁷ Petrol İş (2026b)

²⁸ Temel Conta (2025b)

tarafından gözaltına alınmışlardır.²⁹ Grevdeki işçilerden ikisi sabah saatlerinde kolluk güçlerince evlerinde yakalama işlemi yapılarak adliyeye götürülmüş; diğer işçiler ise evlerinden çok erken saatte çıkıp grev çadırına geldiklerinden, grev çadırından adliyeye giderek ifade vermişlerdir. İşçiler ifadelerinde şunları belirtmiştir:

“İşverenin hukuka aykırı eylemleri; Bakanlık müfettiş raporları, mahkeme kararları ve savcılık soruşturmalarıyla sabit olmasına rağmen, bizleri yıldırım amacıyla gerçeği yansıtmayan iddialarla sürekli ve sistemli bir şekilde hakkımızda suç duyurusunda bulunmakta ve yargı ile kolluk makamlarını meşgul etmektedir. Ne yazık ki bu iddialar doğrultusunda bizler sürekli olarak ifadeye çağrıldık. Grev çadırında geçirdiğimiz süreden daha fazlasını Adliye ve karakollarda ifade vererek geçirdik.

Suç işlemediğimiz hâlde, işverenin şikâyetleri üzerine hızlı şekilde işlem tesis eden yargı ve kolluk makamlarının; hakkında idari yaptırımlar ve mahkeme kararları bulunan, başka bir ifadeyle suç işlediği hususu Bakanlık müfettişleri ile İş Mahkemesi kararlarıyla tespit edilmiş olan işveren yetkilileri bakımından da aynı hız ve hassasiyetle hareket etmesini talep ediyoruz.

Tarafımıza yöneltilen suçlamaları kabul etmiyoruz. Anayasal güvence altında bulunan grev hakkımıza sahip çıkacağımızı ve grev mücadelemize devam edeceğimizi bir kez daha ifade ediyorum. TCK 118 kapsamında suç işleyen ayrıca gerçeği yansıtmayan iddialarla sürekli olarak şikayette bulunarak yargı ve kolluğu meşgul eden işveren yetkilileri hakkında Savcılığımız nezdinde suç duyurusunda bulunuyoruz. Umarım bizlere işlettiğiniz hızlı yargısal süreci hakkında suç duyurusunda bulunduğumuz işveren yetkililerine karşı da bu hızda işletirsiniz.”³⁰

²⁹ Çelik ve Öztürk (2026); Birgün Gazetesi (2026)

³⁰ Torbalı Cumhuriyet Başsavcılığı 2026/3851 Sayılı Soruşturmasında İşçilerin Verdiği İfade

Şikayetçi	Şikayet Edilen	Savcılık	Dosya No
Grev Kırıcılar	Grevci İşçiler	Kemalpaşa CBS	2025/1741
Grev Kırıcılar	Grevci İşçiler	Kemalpaşa CBS	2025/3471
Grev Kırıcılar	Grevci İşçiler	Kemalpaşa CBS	2025/3844
Grev Kırıcılar	Grevci İşçiler	Kemalpaşa CBS	2025/3866
Temel Conta	Sendika Yöneticileri	Kemalpaşa CBS	2025/3935
Temel Conta	Sendika Avukatı	Kemalpaşa CBS	2026/137
Temel Conta	Sendika Yöneticileri	Torbalı CBS	2026/1536
Temel Conta	Grevci İşçiler	Torbalı CBS	2026/2102
Temel Conta	Grevci İşçiler	Torbalı CBS	2026/2103
Temel Conta	Grevci İşçiler	Torbalı CBS	2026/3851
Temel Conta	Grevci İşçiler	Torbalı CBS	2026/3855
Temel Conta	Grevci İşçiler	Torbalı CBS	2026/7036

Tablo 3: İşverenin Grevci İşçiler Hakkında Yaptığı Şikayetler ve Açılan Soruşturmalar³¹

İşveren, Kemalpaşa İşyerindeki üretimi 17 Ocak 2026 tarihinde polis marifetiyle boşaltarak Torbalı/Pancar İşyerine taşımış, işçiler de 18 Ocak 2026 tarihinde grev çadırını buraya taşımıştır. İşveren bunun üzerine işçilerin bu işyeri önünde grev pankartı asmasının ve grev çadırı bulundurmasının yasa dışı olduğunun tespitine karar verilmesi amacıyla 21 Ocak 2026 tarihinde İzmir 4. İş Mahkemesinin 2026/25 E, sayılı dosyası ile dava açmıştır. İşveren aynı süreçte Bakanlığa da başvurarak gerekli önlemlerin alınmasını istemiş ancak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 23 Mart 2026 tarihinde işverene "*6356 sayılı Kanun'da grev uygulaması devam etmekte olan bir işyerinin farklı bir adrese taşınması, grevin sona erme halleri arasında sayılmamıştır. Kaldı ki 6356 sayılı Kanun kapsamında başlatılan kanuni bir grev, işyerinin başka bir adrese taşınmasıyla sona ermemekte; grev hakkı işyeriyle birlikte yeni adrese taşınmaktadır.*" şeklinde cevap vermiştir.³² İşverenin en sistemli ve stratejik grev kırıcılık uygulaması, yargıyı ve kolluğu araçsallaştırmaya çalıştığı bu yöntem olmuştur

³¹ Tabloda belirtilen soruşturma dosyaları tespit edilebilen dosyalardır.

³² ÇSGB (2026a)

04 | GREV KIRICILIĞINA KARŞI YÜRÜTÜLEN MÜCADELE VE GREV NÖBETİNİN SONLANDIRILMASI

A. Hukuki Mücadele

Temel Conta işverenin grev kırıcı eylemlerine karşı Petrol İş sendikası ve Temel Conta işçileri de bir direniş stratejisi geliştirmiştir. İşverenin grev ilanından hemen sonrasında uygulamaya koyduğu grev kırıcılığına karşı Petrol İş sendikası hemen hukuki yollara başvurmuştur.

1.Bakanlık Başvuruları: 6356 sayılı Yasanın 68.maddesi uyarınca grev kırıcılığın tespiti ve gerekli tedbirlerin alması amacıyla ilk olarak 8 Şubat 2025 tarihinde ÇSGB'ye başvuruda bulunulmuştur. Bakanlık müfettişleri tarafından yapılan incelemede işverenin grev kırıcılığı yaptığı tespit edilmiş ve işveren hakkında idari para cezası uygulanmıştır.³³

İşverenin grev kırıcılık faaliyetlerine devam etmesi üzerine 16 Temmuz 2025 tarihinde ikinci defa ÇSGB'ye başvuruda bulunulmuştur. Bu başvuruya ilişkin incelemede de işverenin grev kırıcılığa devam ettiği tespit edilmiş ve yeniden idari para cezası uygulanmıştır.³⁴

Bu raporlar, sendikanın iddialarını güçlendirmiş ancak caydırıcı bir etkisi olmamıştır. İşveren Bakanlık tarafından hazırlanan raporlara³⁵ ve idari para cezalarına³⁶ karşı dava açmıştır.

Bakanlık tarafından kesilen idari para cezalarına karşı Temel Conta işverenin grev kırıcılığına devam etmesi üzerine sendika, 23 Mart 2026 tarihinde

³³ ÇSGB (2025a)

³⁴ ÇSGB (2025b)

³⁵ İzmir 23. İş Mahkemesi'nin 2025/164 E. sayılı dosyası ve İzmir 5. İş Mahkemesinin 2025/409 E. Sayılı dosyası

³⁶ İzmir 2. İş Mahkemesi'nin 2025/241 E. sayılı dosyası ve İzmir 11. İş Mahkemesinin 2025/338 E. Sayılı dosyası

üçüncü defa Bakanlığa başvuruda bulunmuştur. Bakanlık, daha önce iki defa idari para cezası uyguladığını gerekçe göstererek dilekçenin reddine karar vermiştir.³⁷

2. Grev Kırıcılığının Tespiti ve Tedbiren Durdurulması Davası:

Temel Conta işverenin grev kırıcı faaliyetlerinin tespiti ve tedbiren durdurulması için İzmir 4. İş Mahkemesinin 2025/45 E. sayılı dosyasıyla 3 Şubat 2025 tarihinde dava açılmıştır. Mahkeme, 4 Şubat 2025 tarihli kararıyla tedbir talebinin reddine karar vermiş, bu kararının istinaf edilmesi üzerine İzmir Bölge Adliye Mahkemesi 9. Hukuk Dairesi 20 Şubat 2025 tarihli kararı ile istinaf başvurusunun reddine karar vermiştir. Kesinleşen karara karşı 4 Mart 2025 tarihinde Anayasa Mahkemesine (AYM) başvuruda bulunulmuştur.

Bakanlık müfettiş raporunun hazırlanmasının ardından 22 Nisan 2025 tarihinde yeniden tedbir talep edilmiş, Mahkeme 25 Nisan 2025 tarihinde tedbir talebinin reddine karar vermiştir. Bu karara karşı yapılan istinaf başvurusu da İzmir Bölge Adliye Mahkemesi tarafından 21 Mayıs 2025 tarihinde reddedilmiştir. Kesinleşen karara karşı 11 Haziran 2025 tarihinde Anayasa Mahkemesine başvuruda bulunulmuştur.

Bakanlık müfettiş raporları bulunmasına ve dosyada dinlenen işveren tanıklarının dahi grev kırıcılığı yapıldığını doğrulamasına karşın Mahkeme, dosyanın bilirkişiye gönderilmesine ve işyerinde yerinde inceleme yapılmasına karar vermiştir. Bu karar, yargılama sürecinin uzamasına neden olmuştur.

Nitekim, Mahkemece görevlendirilen bilirkişi heyeti 10 Temmuz 2025 tarihinde işyerinde yerinde inceleme gerçekleştirmiş ancak işveren yetkilileri, sendika avukatının incelemeye katılmasını engellemiştir. Sendika avukatının katılması engellenerek gerçekleştirilen inceleme sonrasında hazırlanan bilirkişi raporunda, grevdeki işçilerin yaptığı işlerin başka işçilere yaptırıldığı tespit edilmesine karşın, bu işler **"katma değeri olmayan işler"** olarak nitelendirilmiş ve işverenin bu işleri başka işyerlerinde yaptırmasının **"işveren açısından rantabl"** olduğu değerlendirilmiştir.³⁸

³⁷ ÇSGB (2026a)

³⁸ İzmir 4. İş Mahkemesinin 2025/45 E. sayılı dosyasına sunulan 24.09.2025 Tarihli Bilirkişi Kurulu Raporu,s.26

Bunun üzerine Mahkeme 11 Kasım 2025 tarihli duruşmanın 5 nolu ara kararı ile “*Dosyada alınan bilirkişi heyet raporunda yerinde inceleme sırasında davacı vekilinin davalı işyerine alınmadığı hususu ve heyet raporunun denetime elverişli, hüküm kurmaya yeterli olmadığı değerlendirilmekle...*” gerekçesiyle yeniden keşif yapılmasına karar vermiştir. Grevin birinci yılı olan 10 Aralık 2025 tarihinde gerçekleştirilen keşif sonrası alınan bilirkişi raporu Mahkemece hükme esas alınmış ve 3 Mart 2026 tarihli duruşmada Temel Conta işverenin 6356 sayılı Yasanın 68.maddesine aykırı olacak şekilde grev kırıcı eylemlerde bulunduğu tespit edilmiş ancak bu eylemlerinin sonlandırılmasına yönelik icrai nitelikli taleplerin reddine karar vermiştir.³⁹ Karara karşı hem sendika hem de işveren istinaf kanun yoluna başvuruda bulunmuş, İzmir Bölge Adliye Mahkemesi 9. Hukuk Dairesi 25 Haziran 2026 tarihinde istinaf başvurularının reddine karar vermesi üzerine 8 Temmuz 2026 tarihinde temyiz yoluna başvurulmuştur.

İşverenin 17-18 Ocak 2026 hafta sonunda üretim araçlarını ve hammaddeyi İzmir’in Torbalı ilçesindeki yeni işyerine taşımalarının ardından 19 Ocak 2026 tarihinde delil tespiti talebiyle dava açılmış ve İzmir 4. İş Mahkemesinin 2026/1 D. İş sayılı dosyasında delil tespiti yapılmıştır.

3. Suç Duyuruları: İşveren ve yetkilileri hakkında 7 Şubat 2025 ve 10 Mart 2026 tarihlerinde Türk Ceza Kanunu’nun 118.maddesi kapsamında suç duyurusunda bulunulmuştur. İşveren yetkilileri hakkında henüz iddianame düzenlenmemiştir.

B. Fiili Mücadele, Dayanışma ve Direniş Şiirleri

Temel Conta grevi 10 Aralık 2024 tarihinde başlamış ve 595 gün sürmüştür. Greve çıkan 16 işçi grevin ilk gününden son gününe kadar hep birlikte grev çadırında nöbet tutmuştur. Bu kapsamda grev çadırı bu süreçte dayanışmanın, örgütlenmenin ve moral bulmanın merkezi haline gelmiştir.

İşçiler **@temelcontagrev** isimli bir X (eski Twitter) hesabı açmış ve bu hesaptan yaygın bir biçimde paylaşım yapmışlardır.⁴⁰ Petrol İş sendikası da sosyal

³⁹ İzmir 4. İş Mahkemesi 2025/45 E, 2026/103 K, 03.03.2026 T. Kararı

⁴⁰ 13 Ağustos 2026 itibarıyla hesabın 1.579 takipçisi ve 5.474 paylaşımı bulunmaktadır

medya hesapları üzerinden basın açıklamaları ve bilgilendirmeler yaparak grevin kamuoyu ayağını örgütlemiştir.

Birçok sendika, meslek odası, siyasi parti temsilcisi, sivil toplum örgütü, öğrenci, üniversite ve yerel gazete⁴¹ grev boyunca yaygın biçimde destek ziyaretleri gerçekleştirmiştir.

Petrol İş sendikasının ilk grevi olan Berec'ten devralınan mücadele mirası, Temel Conta işyerinde de yaşamaya devam etmiştir. Berec grevi, Petrol-İş sendikasının ilk grevi olmasının yanı sıra grev kırıcılığına karşı mücadelesinin de başlangıcını oluşturmuş ayrıca şair üyelerinin şiirlerinin grev alanında okunduğu ilk grev olarak sendika tarihinde özel bir yer edinmiştir.⁴² Temel Conta işçileri de bu geleneği yaşatarak⁴³ grevin sekseninci gününden itibaren grev tahtasına şiirler yazarak mücadelelerini sürdürmüştür.⁴⁴

C. Grevi Sona Erdirme Kararı

Temel Conta işçileri, 595 gün boyunca yalnızca işverene karşı değil, hakları kağıt üzerinde tanıyan yasalara, yargıya, bürokrasiye ve kolluk güçlerine karşı da mücadele yürütmüştür.

İşçiler 09 Temmuz 2026 tarihinde yaptıkları durum değerlendirme toplantısında grev nöbetini sonlandırma ve bundan sonraki süreçte hukuki mücadeleyi sürdürme kararı almıştır. Petrol İş sendikası da 27 Temmuz 2026 tarihli kararıyla grevi sona erdirmeye kararı almış ve aynı gün gerçekleştirilen basın açıklamasıyla bunu kamuoyuyla paylaşmıştır.⁴⁵

⁴¹ İzmir'in yerel gazetesi olan İz Gazete 2025 ve 2026 yılı "İz Bırakanlar Ödülünü" Temel Conta işçilerine vermiştir. Arslanbaş (2026);

⁴² Yici, (2010), s.13.

⁴³ Temel Conta (2025c)

⁴⁴ Temel Conta (2025a)

şiiiridir Grevin sekseninci gününde paylaşılan ilk şiir Aziz Nesin'in "Arkadaşım Badem Ağacı"

⁴⁵ Petrol İş (2026c)

05 | SENDİKAL HAKLARA YÖNELİK SALDIRILAR VE YASAL YAPTIRIMLARIN TEMEL CONTA GREVİ ÖZELİNDE DEĞERLENDİRİLMESİ

Hukuk düzeni, hakkın özünü yalnızca tanımakla ve şeklen korumakla yetinemez, onu etkili biçimde güvence altına almakla da yükümlüdür. Grev gibi temel bir hakkın korunması, bu hakkın yalnızca kağıt üzerinde tanımlanmış olmasından ibaret değildir. Gerçek ve etkili koruma, grev hakkının özünü oluşturan, işverene ekonomik ve örgütsel baskı uygulayabilme imkanının güvence altına alınmasını gerektirir.

Hakların fiilen var olabilmesi, onları ihlal edenlere karşı etkili, caydırıcı ve hızlı işleyen yaptırım mekanizmalarının varlığına bağlıdır. Sendikal haklar ve onun en önemli unsuru olan grev hakkı, toplu pazarlığın güçlü tarafını oluşturan işverenin sistematik ihlallerine açıktır. Bu nedenle hukuk düzeni grev hakkını koruyacak ve bu hakları etkisizleştirmeye dönük ihlalleri yaptırıma bağlayacak araçları da açık ve güçlü biçimde öngörmelidir. Temel Conta grevinde yaşananlar Türkiye’de sendikal haklara yönelik saldırılar karşısında, mevcut yasal yaptırım rejiminin ne yazık ki işlevsiz kaldığını bir kez daha göstermiştir.

Gerçekten de, mevzuatta öngörülen yaptırımlar (*idari para cezası, sendikal tazminat, cezai müeyyide*) caydırıcılıktan uzak, sembolik ve yetersizdir. Bu yaptırımları uygulamakla görevli idari makamlar mevzuatta öngörülen sembolik yaptırımları dahi uygulamakta isteksiz ve kayıtsızdır. İhlalleri durdurmak ve telafi etmekle görevli yargı organları (*iş mahkemeleri*⁴⁶, *savcılıklar*⁴⁷) ise süreci

⁴⁶ İşverenin grev kırıcı faaliyetlerinin tedbiren durdurulması ve sataşmanın önlenmesi amacıyla 4 Şubat 2025 tarihinde dava açılmıştır. Mahkeme nezdinde iki defa talep edilen İhtiyati Tedbir talepleri ara karar ile red edilmiş ve bu karara karşı yapılan istinaf başvurularının da reddi üzerine Anayasa Mahkemesi’ne (AYM) başvurulmuştur. Davanın esasına ilişkin ise 3 Mart 2026 tarihinde karar verilmiş olup dosya temyiz aşamasındadır

⁴⁷ İşveren yetkilileri hakkında 7 Şubat 2025 ve 10 Mart 2026 tarihinde suç duyurusunda bulunulmuştur. Savcılık bir yılı aşkın bir süredir henüz işveren yetkilileri hakkında iddianame düzenlenmemiştir

uzatmakta, tedbir almaktan kaçınmakta ve ceza soruşturmalarını ağırdan almaktadır.

A. Sendikal Örgütlenme ve Yetki Tespit Sistemi

Sendikalar genel olarak işyeri, işkolu ya da meslek sendikacılığından birini tercih ederek faaliyetlerini sürdürürler. Ancak ülkemizde sendikaların sadece işkolu düzeyinde kurulabileceği ve faaliyet yürütecekleri yasal olarak kabul edildiğinden sendikal örgütlenmenin ve faaliyetin düzeyi de işkoluyla sınırlandırılmıştır. Bu durum sendikal örgütlenme önündeki engellerden biridir.

Sendikaların kuruluş düzeyini işkolu sendikalarıyla sınırlandıran sistem toplu pazarlık birimi olarak ise işyeri/işletmeyi esas almıştır. Ancak TİS yapabilmek için öncelikle TİS yapma “ehliyetinin” bulunması gerekmektedir. Bir başka anlatımla, toplu iş sözleşmesi hakkı ancak toplu iş sözleşmesi yapma ehliyeti olanlar tarafından kullanılabilecektir

Mevcut yasal sistemde toplu iş sözleşmesi ehliyetine, 6356 sayılı Yasanın 41/1. maddesi uyarınca yalnızca *“kurulu bulunduğu işkolunda çalışan işçilerin %1’ini üye kaydedebilmiş sendikalar”* sahiptir. Dolayısıyla, bir işçi sendikası kurulu bulunduğu işkolunda çalışanların en az %1’i oranında üyeye sahip değilse toplu iş sözleşmesi ehliyeti bulunmamaktadır.

Bir sendikanın toplu iş sözleşmesi ehliyetine sahip olduğu onun toplu sözleşme imzalayabilmesine tek başına yetmemekte ayrıca yetkili sendika olması gerekir. Yasanın 41/1.maddesi uyarınca toplu iş sözleşmesi birimi işyeri ise sendikanın o işyerinde çalışanların en az %50 +1’ini, birim işletme ise işletme kapsamındaki işyerlerinde çalışanların en az %40’ını üye kaydetmiş olması gerekmektedir.

Sonuç olarak mevcut yasal düzenlemelere göre kurulu bulunduğu işkolunda çalışanların en az %1’i oranında üyeye sahip “ehliyetli” ve TİS kapsamındaki birimde gerekli sayısal çoğunluğa sahip “yetkili” sendika ancak bu iki koşulu birlikte taşıdığı anda TİS tarafı olabilecektir.

Mevcut yetki tespit sistemi belgeye dayalı bir sistemdir ve tamamen işverenlerin kurumlara yaptığı bildirimler ve beyanlar esas alınarak işlemektedir. İşverenler bir işyeri kurduklarında sırasıyla Ticaret Sicil Müdürlüğüne, Vergi Dairesine ve devamında Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirimde bulunmakta, bu

kurumlar da işveren beyanını esas alarak işyeri/işletme merkezini, NACE ve işkolu bilgisini, çalışan sayılarını belirleyip Bakanlıkla paylaşmaktadır

6356 sayılı Yasanın, 41/7 fıkrasında“*Bakanlık, yetkili sendikanın belirlenmesinde ve istatistiklerin düzenlenmesinde kendisine gönderilen üyelik ve üyelikten çekilme bildirimleri ile Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılan işçi bildirimlerini esas alır*” hükmü uyarınca, Bakanlık yetki tespitine esas bir kayıt ve veri sistemi oluşturmak zorundadır. Bu sistem de yine işverenlerin kurumlara yaptığı beyanlara dayanmaktadır.

Sonuç olarak sendikalar işverenlerin kurumlara yaptığı bildirimleri esas olarak örgütlenme çalışması yürütmekte, Bakanlık da örgütlenen sendikanın yetki başvurusunu yine işverenlerin bu bildirimlerini esas alarak sonuçlandırmaktadır. Bakanlık, sendikanın “ehliyetli” olduğunu tespit ettikten sonra sayısal çoğunluğu sağlamışsa “olumlu yetki”, sağlamamışsa “olumsuz yetki” tespit yazısı vermektedir. Olumsuz yetki tespit yazısı 6356 sayılı Yasa’nın 42/3 maddesi uyarınca yalnızca başvuran sendikaya gönderilmekte, olumlu yetki tespit yazısı ise Yasa’nın 42/2 maddesi uyarınca başvuran sendikaya, işkolunda faaliyette bulunan diğer ehliyetli sendikalara ve işverene gönderilmektedir.

Kendisine olumlu yetki tespit yazısı gönderilen işverenin ya da diğer sendikaların, Yasanın 43/1 maddesi uyarınca bu yetki belgesine itiraz etme hakları bulunmaktadır. İtiraz edilmesi halinde Yasa’nın 43/5 maddesi uyarınca yetki işlemleri durmakta ve toplu görüşme süreci başlayamamaktadır. Bu sistemin en büyük açmazı da 6356 sayılı Yasa’nın 43/5.maddesindeki “*İtiraz, karar kesinleşinceye kadar yetki işlemlerini durdurur.*” hükmüdür. Nitekim kendisine olumlu yetki tespit yazısı tebliğ edilen işverenler neredeyse her yetki işlemine itiraz ederek süreci durdurmakta ve bu itiraz sürecini sendikasızlaştırmanın etkili bir aracı olarak kullanmaktadır.

Daha açık anlatımla, işverenin kamu kurumlarına bildirdiği kayıtları esas alarak örgütlenme çalışması yürüten sendikanın örgütlenmesinden yetki başvurusundan önce haberdar olan işveren genellikle öncü işçileri işten çıkararak örgütlenmeyi başvuru aşamasına gelmeden bitirmeye çalışmakta, örgütlenmeyi yetki başvurusundan sonra öğrenen işverenler ise yetkiye itiraz ederek süreci sendikasızlaştırmanın bir aracı olarak kullanmaktadır. Gerçekten de, toplu iş sözleşmesi yetki tespitine karşı itirazın işverenler tarafından sendikasızlaştırmanın

etkili bir aracı olarak kullanıldığı hem doktrinde⁴⁸, hem yargı kararlarında⁴⁹ hem de sendikaların yayımlamış olduğu raporlarda⁵⁰ ortaya çıkmıştır.

Temel Conta unvanlı işyerinde de sendika, 18 Eylül 2023 tarihinde Bakanlığa başvuruda bulunmuş, Bakanlık başvurudan 32 gün sonra 20 Ekim 2023 tarihinde olumlu yetki tespitini vermiştir. İşverenin itirazı sonrasında sendikanın yetkisi 10 Haziran 2024 tarihinde kesinleşmiş, kesin yetki belgesi ise 16 Ağustos 2024 tarihinde yani 11 ay sonra verilmiştir. Yetki itirazı, işverene işyerini sendikasızlaştırmak için ihtiyaç duyduğu zamanı sağlamıştır.

B. Grev Kırıcılığına Karşı İdari Para Cezası Yaptırımı

6356 sayılı Yasanın 68.maddesinde greve çıkan veya lokavta maruz kalan işçilerin yerine geçici ya da sürekli işçi alınması, bu işçilerin işlerinin başkalarına yaptırılması açıkça yasaklanmıştır. Bu yasağa aykırılık halinde sendikanın başvurusu üzerine Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı işyerinde denetimler yaparak yasağa aykırılığın tespiti halinde Yasanın 78/1-i maddesi uyarınca idari para cezası uygulanmaktadır. İdari para cezasının tutarı her yıl yeniden belirlenmektedir.

Yıl	Ceza Miktarı (Her İşçi İçin)
2022	₺5.224,00
2023	₺11.645,00
2024	₺18.452,00
2025	₺26.557,00
2026	₺33.326,00

Tablo 4: Yıllar İtibariyle İdari Para Ceza Tutarları

Kaynak: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı⁵¹

Öncelikle Bakanlık müfettişlerinin inceleme yapması ve rapor hazırlaması, bu rapor doğrultusunda ceza kesmesi haftalar, hatta ayları bulmaktadır. Bu süre

⁴⁸ Özveri (2013)

⁴⁹ AYM 2020/34550 Başvuru, 15.02.2024 Tarihli Karar, AYM 2021/35528 Başvuru, 18.07.2024 Tarihli Karar

⁵⁰ Petrol İş (2025a); Birleşik Metal İş (2024)

⁵¹ÇSGB (2026c)

zarfında grev kırıcı faaliyetler tamamlanmış, grevin etkisi bertaraf edilmiş olmakta, cezanın kesilmesinin bir anlamı kalmamaktadır.

Ayrıca idari para cezası, grevi kırmamanın işverene sağladığı ekonomik faydanın (*müşteri kaybetmeme, üretimi sürdürme, sendikayı zayıflatma*) yanında çok hafif kalmaktadır. Kaldı ki işverenler çoğunlukla bu cezalara itiraz edip dava açmakta, açılan davada müfettişe ifade veren işçiler fesih korkusu ile ya ifadelerini değiştirmekte ya da ifade vermekten çekinmektedir.

Temel Conta işvereni de idari para cezalarına karşı itiraz edip dava açmıştır. Açılan davada müfettişe ifade veren birçok işçi ifadesini değiştirmek zorunda kalmış, ifadesinin arkasında durup sendika lehine Mahkemede tanıklık yapan işçilerin iş sözleşmeleri duruşmadan çıkar çıkmaz tazminatsız bir şekilde feshedilmiştir.⁵² Bu cezaların iptal edilmediği durumlarda dahi, işverenlere uygulanan vergi affı/teşvik benzeri nedenlerle kesilen idari para cezaları tahsil edilememektedir.

Öte yandan grev kırıcılık eylemi için genellikle tek bir ceza kesilmektedir. Oysa işveren, sürekli ve çeşitli yöntemlerle (*taşıma, kaydırma, yeni işçi çalıştırma*) grevi kırmaya devam etmektedir. Cezanın “günlük” veya “eylem bazlı” olarak katlanarak artırılması gibi bir mekanizma bulunmamaktadır. Nitekim Temel Conta işvereni hakkında üçüncü defa yapılan ihbar sonrasında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, işveren hakkında daha önce aynı nedenlerle cezai işlem yapıldığını gerekçe göstererek sendikanın ihbar dilekçesinin reddine karar vermiştir.⁵³

Son olarak idari para cezası, bir “kamu cezası”dır ve doğrudan grevci işçilere veya sendikaya bir tazminat ödenmesini sağlamamaktadır. Dolayısıyla grevci işçilerin uğradığı zarar (*grevin etkisizleşmesi nedeniyle pazarlık güçlerinin azalması*) tazmin edilememektedir.

⁵² Bakanlık Müfettişlerince düzenlenen 28.02.2025 Tarihli Rapora karşı İzmir 23. İş Mahkemesinin 2025/164 E. sayılı dosyası ile dava açmıştır. Bu dosyada sendika lehine tanıklık yapan işçiler aynı gün tazminatsız bir şekilde işten çıkarılmışlardır

⁵³ ÇSGB (2026a)

C. Sendikal Ayrımcılığa Karşı Tazminat ve İşe İade Güvencesi

Yasanın 25.maddesinde işçilerin sendika üyeliği veya sendikal faaliyetleri nedeniyle işveren tarafından ayrımcılığa uğraması yasaklanmıştır. İş sözleşmesi bu nedenle feshedilen işçinin işe iade davası açabileceği ve sendikal nedenin kanıtlanması halinde işçinin işe başvurusu veya işverenin işe başlatması şartına bağlı olmaksızın işçiye bir yıllık ücretinden az olmamak üzere sendikal tazminat ödeneceği düzenlenmiştir.

Maddede sendikal tazminatın “bir yıllık ücretten az olmamak üzere” belirleneceği düzenlenmişse de uygulamada bir yılın üzerinde sendikal tazminat verildiği olay yok denecek kadar azdır.⁵⁴ Söz konusu kural yargı organları tarafından genellikle “bir yıllık ücreti tutarında” olarak uygulanmaktadır. Bu gerçeklik Sakarya BAM 10. HD. kararında şu sözlerle dile getirilmiştir:

6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu’nun 25. maddesinde sendikal tazminatın işçinin bir yıllık ücret tutarından az olamayacak şekilde belirleneceği düzenlenmiştir. Yasada öngörülen miktar alt sınır olup, üst sınır hakkında bir miktar belirtilmemiştir. Bu tür bir düzenlemede alt sınırdan tazminatın hüküm altına alınması Yargıtay’ın istikrar kazanan uygulamasıdır (Bkz. Yargıtay 9. Hukuk Dairesi’nin 14/05/2018 tarih ve 2018/2278 esas, 2018/10562 karar sayılı ilamı). Dosya kapsamında, maddede belirlenen “bir yıllık” alt sınırdan uzaklaşmayı gerektiren bir neden bulunmadığından, tazminat tutarının 1 yıllık brüt ücret yerine “1 yıl aylık brüt ücret ” olarak belirlenmesi hatalıdır. (Sakarya BAM 10. HD. E. 2024/312, K. 2024/948, T. 30.04.2024).⁵⁵

⁵⁴ 1 yılın üstünde sendikal tazminatlar işçilerin kıdem süresine göre kademeli olarak ilk defa Yörsan davasında verilmiştir. Y. 9. HD. 2008/38211 E, 2008/28868 K, 27.10.2008 T.

⁵⁵ Çalışma ve Toplum (2026)

Ayrıca sendikal tazminatın mevcut tutarı işverenler açısından “işletme maliyeti” olarak görülen önemsiz bir tutardır. İşverenler bu tutarları ödeyerek sendikasızlaştırmayı satın alabilmektedir.⁵⁶

Diğer yandan mevzuatımızda mutlak bir iş güvencesi de bulunmamaktadır. İşveren tarafından gerçekleştirilen feshin, geçersizliğinin Mahkemece tespit edilmesi halinde işveren Mahkemece belirlenen maddi yaptırımı ödeyerek Mahkeme kararını bertaraf edebilmektedir. Dolayısıyla işçi davasını kazansa bile işveren işçinin tazminatlarını ödeyerek işe başlatmamayı yaygın bir tercih olarak uygulamaktadır. Daha açık anlatımla Yasa işverene işçiyi fiilen işe başlatma yükümlülüğünü ağır yaptırımlarla desteklememektedir.

Sendikal nedenlerle açılan işe iade davaları mevcut durumda ortalama en az bir buçuk yıl sürmekte, tazminatın alacak davası olarak açılması halinde ise dava ortalama üç-dört yıl sürmektedir. Sendikal örgütlenme gerçekleştirilen işyerlerinde işverenlerin genellikle işçileri tazminatsız bir şekilde işten çıkardığı göz önüne alındığında, işçi işsizlik sigortasından yararlanamadığı gibi, tazminatlarından da yoksun bir şekilde hayatına devam etmek zorunda kalmaktadır. Bu durum işçileri ekonomik ve psikolojik olarak yıprattığı gibi işverenler tarafından işyerindeki diğer sendika üyelerine karşı gözdağı vermek amacıyla da kullanılmaktadır.

D. Sendika Özgürlüğüne Yönelik Saldırlara Karşı Cezai Yaptırım

Türk Ceza Kanun’un 118.maddesinin birinci fıkrasında bireysel sendika özgürlüğü, ikinci fıkrasında ise kolektif sendika özgürlüğüne karşı işlenen suçlarda uygulanacak ceza düzenlenmiştir.

Maddede düzenlenen suçların soruşturulması şikayete bağlı olmamasına karşın uygulamada, savcılıklar bu tür suç duyurularını önemsememekte şikayete bağlı bir suçmuş gibi ele almaktadır. Bu kapsamda şikayet olmadığı sürece soruşturma başlatılmamakta, başlatılsa dahi işçilerin ya da sendikanın sonradan

⁵⁶ Yörsan ve Sinter Metal direnişlerinde ortaya çıkan durum için bkz. Özveri (2012), s.93

şikayetinden feragat etmesine hukuki değer atfedilerek soruşturma kapatılmaktadır.⁵⁷

Türk Ceza Kanunu'nun 118.maddesinin birinci fıkrasındaki “cebir veya tehdit” hali, uygulamada kimi zaman işverenin fiziki davranışta bulunup bulunmamasına bağlanmış, işverenin sendika üyesi olan işçileri işten çıkarması, sendikadan istifa etmemeleri halinde işten çıkaracağı tehdidinde bulunması, işçiler üzerinde baskı uygulaması ve farklı muamele göstermesi “cebir ve tehdit” bulunmadığı ileri sürülerek soruşturulmamıştır. TCK 118/2'deki “sendikanın faaliyetleri” ifadesi ise savcılar tarafından hatalı bir şekilde yorumlanarak işveren davranışları soruşturma konusu edilmemektedir. Örneğin, Petrol İş sendikasının Manisa ilinde bulunan Etkin Plastik unvanlı işyerinde yürüttüğü sendikal örgütlenmede sendika üyelerinin işten çıkarılarak sendikanın TİS yetkisi için gerekli sayısal çoğunluğu sağlamasının engellendiği iddiasıyla işveren yetkilileri hakkında yapılan suç duyurusunda Savcılık;

“Dosyanın incelenmesinde, TCK'nun 118/2 maddesindeki suçun oluşumu için cebir veya tehditle bir sendikanın faaliyetlerinin engellenmesinin gerektiği, mevcut olayda işyeri yetkililerinin işçileri istifaya zorladıkları, işçileri işten çıkardıklarını bu şekilde sendikanın sayısal çoğunluğunu engellemeye çalıştıklarını beyan ettikleri ancak bu olayda TCK'nun 118/1 maddesindeki suçun oluştuğu, bu suçun mağdurunun ise sendika üyeliğinden istifaya zorlanan gerçek kişiler olduğu, bu gerçek kişilerin de C. Başsavcılığımıza karşı her hangi bir şikayetinin bulunmadığı. Sendika üyeliğinin sendika tüzel kişiliğinin bir sendikal faaliyeti olmadığı, sendikal faaliyetlerden kastedilenin sendikanın çalışma hayatı ile ilgili faaliyetlerinden herhangi birinin (toplu sözleşme imzalamak, grev kararı almak, toplu iş görüşmeleri yapmak, sendika adına mahkemelere dava açmak, belli kurullara temsilci göndermek vb. gibi) olduğu, bu faaliyetlerin cebir

⁵⁷ Gaziosmanpaşa CBS 2024/49102 Soruşturma 2024/30807 Karar, 06.12.2024 Tarihli KYOK Kararı

veya tehditle engellenmesi halinde suçun oluşacağı ve bu suçun mağdurunun da ilgili sendika olacağı, mevcut olayda ise müşteki sendikanın herhangi bir sendikal faaliyetinin engellenmediği, işçilerin sendikaya girme hakkının engellenmesi ise de, şikayete tabi suçta herhangi bir mağdurun şikayetçi olmadığı, bu nedenle müşteki sendikaya yönelik herhangi bir suç işlenmediği tüm dosya kapsamından anlaşılmakla”⁵⁸ gerekçesiyle kovuşturmaya yer olmadığı kararı vermiştir.

Petrol İş sendikası, 7 Şubat 2025 ve 10 Mart 2026 tarihlerinde, işveren yetkilileri hakkında TCK 118/1 ve 118/2 kapsamında İzmir Cumhuriyet Başsavcılığı’na suç duyurusunda bulunmuştur. Suç duyuruları, grev kırıclığı, sendikal faaliyetlerin engellenmesi ve grevci işçilere yönelik tehditleri kapsamaktadır. Ancak, aradan geçen yaklaşık bir buçuk yıla (raporun yazıldığı Temmuz 2026 itibariyle) rağmen soruşturma iddianame aşamasına dahi gelememiştir.

Son olarak, işveren yetkililerinin TCK 118.maddesine aykırı davrandığının kanıtlanması halinde dahi kurulan mahkûmiyet kararları caydırıcılıktan uzaktır. Bu cezalar çoğunlukla adli para cezasına çevrilerek HAGB’ye hükmedilmektedir. Sonuç olarak tüm bu tablo cezai yaptırım mekanizmasının işlemediğini, işlese dahi caydırıcı olmadığını göstermiştir.

E. Grev Kırıclığına Karşı Hukuk Davası ve İhtiyati Tedbir Talebi

6356 sayılı Yasanın 68.maddesine aykırılık halinde idari para cezaları ve ceza soruşturmalarının yanı sıra mevzuattaki en kritik hukuki mekanizma, 6100 sayılı Yasanın 389. ve devamı maddeleri uyarınca açılacak ihtiyati tedbir talepli grev kırıclığının tespiti ve önlenmesi davasıdır.

⁵⁸ Manisa Cumhuriyet Başsavcılığının 04.05.2023 Tarih 2023/5288 Soruşturma Sayılı KYOK Kararı ve bu karara karşı yapılan itiraz sonrasında Manisa 2. Sulh Ceza Hakimliği’nin 2023/2205 Değişik İş, 08.01.2024 tarihli kararı.

Petrol-İş Sendikası 3 Şubat 2025 tarihinde işverenin grev kırıcı eylemlerinin tedbiren durdurulması ve sataşmanın önlenmesi talebiyle dava açmıştır. Mahkeme 4 Şubat 2025 tarihli kararı ile ihtiyati tedbir talebini:

“Somut olayda, davacıların talebinin davalının 6356 sayılı Yasanın 68.maddesine aykırı davranışlarının sonlandırılması amacıyla; grevdeki işçilerin yerine başka işçi çalıştıramayacağı, grevdeki işçilerin işinin başka işyerlerinde ve başka işverenlerin işçilerine yaptıramayacağı, üretim araçlarını ve üretimde kullanılan ürünleri işyeri dışına çıkaramayacağı yönünde ihtiyati tedbir kararı ile sendikanın davalının işyerinde uyguladığı grevi etkisiz kılacak, uygulanmasını önleyecek işlem ve eylemlerde bulunulamayacağının tespiti ile gerekli tedbirlerin bir an önce alınarak greve çıkan işçilerin işinin başka işçilerle, başka işyerlerinde yapılması, üretim araçlarını ve üretimde kullanılan ürünleri işyeri dışına çıkarması şeklindeki sataşmanın önlenmesine karar verilmesine ilişkin olduğu, aynı çerçevede ileri sürülen ihtiyati tedbir kararının kabulüne karar verilmesinin işin esasına ilişkin inceleme ve değerlendirmeyi gerektirdiği, bu halde verilecek kararın davanın esasını etkileyecek sonuçlar doğuracağı, oysa bu noktada işin esasını çözmeye yönelik bir ihtiyati tedbir kararı verilmesinin mümkün olmadığı anlaşılmakla”

gerekçesiyle reddetmiştir.⁵⁹

İlk Derece Mahkemesi kararına karşı yapılan istinaf başvurusunda İzmir Bölge Adliye Mahkemesi 9. Hukuk Dairesi, 20 Şubat 2025 tarihinde istinaf başvurusunun kesin olarak reddine karar vermiştir.⁶⁰ Petrol İş sendikası bu karara karşı 04 Mart 2025 tarihinde Anayasa Mahkemesine başvuruda bulunmuştur.

Bakanlık müfettişleri tarafından hazırlanan 28 Şubat 2025 tarihli İnceleme Raporu ile işverenin grev kırıcılığı yaptığıının tespit edilmesi üzerine, Petrol İş sendikası 22 Nisan 2025 tarihinde mahkemeden ikinci kez ihtiyati tedbir talebinde bulunmuştur. Mahkeme 25 Nisan 2025 tarihinde tedbir talebini aynı gerekçeyle ikinci kez reddetmiş⁶¹, bu karara karşı yapılan istinaf başvurusu da İzmir BAM 9. Hukuk Dairesi’nin 21 Mayıs 2025 tarihli kararı ile kesin olarak

⁵⁹ İzmir 4. İş Mahkemesinin 04.02.2025 Tarih ve 2025/45 E. sayılı Kararı

⁶⁰ İzmir BAM 9. HD. 2025/351 E, 2025/482 K, 20.02.2025 T. Kararı

⁶¹ İzmir 4. İş Mahkemesinin 25.04.2025 Tarih ve 2025/45 E. sayılı Kararı

reddedilmiştir⁶². Bu ikinci ret kararına karşı da 11 Haziran 2025 tarihinde Anayasa Mahkemesi'ne başvuruda bulunulmuştur.

Grev kırıclığı, bir kez gerçekleştikten sonra geriye dönük olarak telafisi neredeyse imkansız ve her geçen gün grevin ekonomik etkisini ve toplu pazarlık gücünü ortadan kaldıran, sürekli bir hak ihlalidir. Bu nedenle ihtiyati tedbir kurumunun varlık nedeni tam da bu tür ihlalleri önlemektir. Dava sürecinde ihtiyati tedbir kararının verilmemesi grev hakkının yargı eliyle işlevsiz bırakılması anlamına gelmektedir. Temel Conta örneğinde de dava, ilk derece mahkemesinde ancak on üç ay sonra, 3 Mart 2026 tarihinde sonuçlanmış ve Mahkeme işverenin grev kırıclığı yaptığını tespit etmekle yetinerek grev kırıcı eylemlerin durdurulmasına yönelik icrai nitelikteki talepleri reddetmiştir. Bu süreç, yargının grev hakkını korumadaki etkisizliğini açık bir şekilde ortaya koymuştur.

F. Yaptırım Sisteminin İflası

Türkiye'de sendikal haklara yönelik saldırılar karşısında öngörülen üçlü yaptırım mekanizması (idari–hukuki–cezai) fiilen işlevsiz hale gelmiştir. İdari para cezaları ve sendikal tazminat uygulamaları caydırıcılıktan bütünüyle uzaktır. Sendikasızlaştırma ve grev kırma yoluyla elde edilen ekonomik yarar karşısında bu yaptırımlar, işverenler bakımından “katlanılabilir bir işletme maliyeti”ne indirgenmiştir. Öte yandan, sendikal hakların kullanılmasını engellemeyi suç sayan Türk Ceza Kanunu'nun 118. maddesi de uygulamada etkili bir yaptırım gücü doğurmamaktadır. Anılan hüküm kapsamında verilen cezaların adli para cezasına çevrildiği göz önüne alındığında, belirli bir meblağın ödenmesiyle Anayasa ile güvence altına alınmış sendika, grev ve toplu iş sözleşmesi hakkının fiilen bertaraf edilebildiği son derece sakıncalı bir tablo ortaya çıkmaktadır.

Temel Conta grevi bu üçlü yaptırım mekanizmasının pratik bir karşılığı olmadığı somut örneğidir. İşveren, Bakanlık tespitlerine, cezalara, mahkeme kararlarına ve suç duyurularına rağmen, grev kırıcı faaliyetlerini hiçbir engelle karşılaşmadan sürdürebilmiştir. Bu durum, mevcut yasal düzenlemelerin politik tercihini sermayeyi korumaktan yana kullandığının açık göstergesidir.

⁶² İzmir BAM 9. HD. 2025/1095 E, 2025/1308 K, 21.05.2025 T. Kararı

06 | TEMEL CONTA GREVİNİN ÖĞRETTİKLERİ VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Temel Conta grevinde yaşananlar, sorunun sadece teknik veya hukuki düzenlemelerle çözülemeyecek kadar derin ve çok boyutlu olduğunu ortaya koymuştur. Bu nedenle, çözüm önerileri de hukuki, idari, örgütsel, toplumsal ve siyasi alanları kapsayan bütünlüklü bir yaklaşımı gerektirmektedir. Ancak rapor Temel Conta grevini hukuki yönden ele aldığından, çözüm önerileri de bu sınırlılık çerçevesinde sunulmuştur.

A. Sendika Üyeliğine Etkili Bir Güvence Getirilmelidir

Mevzuatımızda sendika üyeliğine ilişkin getirilen “güvenceler”, ne yazık ki etkili ve caydırıcı nitelik taşımadığından, işverenler sendikasızlaştırma uygulamalarını katlanılması gereken olağan bir işletme maliyeti olarak görmektedir.

Bu nedenle öncelikle mutlak bir iş güvencesi sistemi oluşturulmalıdır. Daha açık anlatımla işe iade davası ne kadar sürerse sürsün feshin geçersizliğine karar verilmesi halinde işçi, işe başlatılana kadar boşta geçen tüm süre ücretine hak kazanmalıdır. İşverence işçinin işe davet edilmesine karşın işe başlamayan işçi bakımından ise işe başlamadığı tarih fesih tarihi kabul edilerek, işçi boşta geçen süre ücretine ve feshe bağlı alacaklara hak kazanmalıdır.

Sendikal tazminat tutarı üç yıllık ücretten az olmayacak şekilde yeniden düzenlenmelidir. Mahkemece sendikal tazminata hükmedilmesi ve kararın kesinleşmesi halinde durumun Cumhuriyet Savcılığı’na bildirilerek soruşturma başlatılması sağlanmalıdır. Ayrıca Bakanlık iş müfettişleri tarafından düzenlenen raporlarda sendikal fesih, sendikal ayrımcılık ya da sendikal baskı tespit edilerek idari para cezası uygulanması halinde durum görevli makam tarafından Cumhuriyet Savcılığı’na bildirilmelidir.

Sendikal örgütlenme gerçekleştirilerek yetki başvurusunda bulunulan işyerlerinde işten çıkarma işlemi görevli makamın (Türkiye İş Kurumu) iznine ve teminata bağlanmalıdır.

B. Toplu İş Sözleşmesi Yetki Sistemi Yeniden Düzenlenmelidir

Mevcut yetki tespit sistemi belgeye dayalıdır ve tamamen işverenlerin kurumlara (Ticaret Sicil Müdürlüğü, Sosyal Güvenlik Kurumu, Vergi Dairesi) yaptığı bildirimler esas alınarak işleyen “*yetki otomasyon sistemine*” dayanmaktadır.

Bakanlık, işverenin kurumlara yaptığı bildirimleri esas alarak örgütlenen sendikanın yetki başvurusunu yine işverenin bu bildirimlerini esas alarak inceleyip sonuçlandırmakta ancak işveren bu sonuca itiraz ettiğinde yetki tespit süreci durmaktadır.

Yetki belirleme sistemine ilişkin birçok alternatif önerilebilir ancak acil olan durum işverenin itirazına üstünlük tanıyarak itirazın doğrudan yetki sürecini durduracağına ilişkin Yasa maddesinin kaldırılmasıdır. İşverenin kurumlara yapmış olduğu bildirimleri esas alarak örgütlenen sendikanın yetkisine karşı yapılan itiraz süreci durdurmamalıdır.

C. Grev Kırıcılığına Karşı Caydırıcı ve Etkili Yaptırımlar Getirilmelidir

6356 sayılı Yasanın 68.maddesinde düzenlenen grev yasaklarına aykırılığın caydırıcı bir yaptırıma ve denetime tabi tutulacağı düzenlenmelidir. Bu kapsamda:

- İdari para cezası katlanarak artırılmalıdır. (örneğin grev kırıcılığının her günü için ayrı ve artan miktarda ceza)
- Grev kırıcılığı yapan işverene, grevdeki işçilere sendikal tazminat yanında grev süresince ücretlerinin tamamını ödeme yükümlülüğü getirilmelidir.
- Grev kırıcılığının Bakanlık müfettişlerince tespit edilmesi halinde görevli makam resen mühürleme, geçici kapatma vb. geçici tedbir uygulamalarını devreye sokabilmelidir.

- Grev sürecinde Bakanlığın taraflara çağrı yapması halinde davete gelmeyen taraf için caydırıcı bir idari para cezası getirilmelidir
- Grev kırıclığı yaptığı kesinleşen işverenler, geriye yönelik SGK ve İŞKUR teşviklerinden men edilmelidir.

D. Türk Ceza Kanunu ve İlgili Mevzuatta Değişiklik Önerileri

Türk Ceza Kanunu'nda değişiklik yapılarak TCK 118.maddesindeki suçlara ilişkin getirilen ceza süreleri adli para cezasına çevrilmeyecek şekilde arttırılmalıdır.

Soruşturmanın en geç 3 ay içinde sonuçlandırılıp dava açılacağı yönünde yasal düzenleme yapılmalıdır.

GENEL DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Temel Conta grevi, 10 Aralık 2024'te başlayan ve 595 gün süren bir işçi direnişi olmanın ötesinde anlamlar taşımaktadır. Bu grev, işverenin her türlü sendikasılaştırma girişimine karşı işyerindeki örgütlülüğünü korumayı başarmıştır. Aynı zamanda yasal prosedürlerin tamamlanmasına rağmen grevin fiilen uygulanamaz hale getirilebildiğini ve grev hakkının hukuki güvencesizliğini ortaya koyarak **“grev hakkı kağıt üzerinde kalmıştır”** tezinin ispatı olmuştur.

Grev süresince işverenin Bakanlık müfettişlerince ve Mahkemece tespit edilen üretimin kaydırılması, makine ve hammaddenin taşınması, işçilere yönelik saldırılar ve işçilerin her türlü davranışının kolluk nezdinde şikayet konusu yapılması gibi grev kırıcı eylemlerine karşı etkili bir yaptırım uygulanamamış olması, sendikal haklara yönelik saldırılara karşı öngörülen yaptırım sisteminin (idari-hukuki-cezai) tam anlamıyla iflas ettiğini göstermiştir. Bu durum aynı zamanda mevcut yasal düzenlemelerin politik tercihini sermayeyi korumaktan yana kullandığını açıkça göstermiştir.

Tüm engellemelere karşı 595 gün boyunca grev çadırında nöbet tutan, şiirler yazan, çocuklarıyla birlikte direnen Temel Conta işçileri, adliye önünde yaptıkları basın açıklamasında dile getirdikleri **“Ve biz var oldukça, bu topraklarda emeğin yağmasına, sendikasılaştırmaya, işveren cinayetlerine, işten atmalara, hukuksuzluğa karşı mücadele de var olmaya devam edecek.”** sözleriyle onurlu mücadelelerini sürdürmektedir.⁶³

Bu rapor, bu mücadelenin bir parçası olma, nedenlerini ve çözüm yollarını anlama çabasının bir ürünüdür. Temel Conta'da grev nöbeti sona ermiş olsa da grev hakkını var edebilmek için verilen mücadele devam edecektir.

⁶³ Petrol İş (2026c)

GREVİN HUKUKİ GÜNCESESİ

Tarih	Gelişme / Eylem	Hukuki Süreç ve Sonuç
Eylül 23	Örgütlenme Hamlesi	Temel Conta işverenin Kemalpaşa fabrikasında 21 işçinin 16'sı Petrol-İş'e üye oldu.
18.09.2023	Yetki Başvurusu	Sendika, Toplu İş Sözleşmesi yetkisi verilmesi için Bakanlığa başvuruda bulundu
20.10.2023	Olumlu Yetki Tespiti	Bakanlık, sendikanın %76,20 oranında sayısal çoğunluğu sağladığını tespit ederek TİS yetkisi verdi
31.10.2023	Yetki İtiraz Davası	İşveren, İzmir 4. İş Mahkemesi'nde (2023/379 E.) sendikanın TİS yetkisine itiraz etti
20.12.2023	İtirazın Reddi	İzmir 4. İş Mahkemesi (2023/379 E.) işverenin yetki itirazını reddetti.
2.04.2024	İstinaf Kararı	Yetki itirazının reddine karşı işverence yapılan istinaf başvurusu Bölge Adliye Mahkemesince reddedildi
10.06.2024	Yargıtay Kararı	BAM kararına karşı işverence yapılan temyiz başvurusu Yargıtay tarafından reddedildi
16.08.2024	Kesin Yetki Belgesi	Yetki itirazının kesinleşmesi üzerine Bakanlık tarafından sendikaya kesin yetki belgesi verildi
28.08.2024	TİS Daveti	Sendika, işvereni TİS görüşmelerine davet etti
13.09.2024	TİS Uyuşmazlığı	İşverenin TİS görüşmelerine gelmemesi üzerine uyuşmazlık zaptı tutuldu.
23.09.2024	Arabulucu Belirlenmesi	İşverenin TİS görüşmelerine gelmemesi nedeniyle zorunlu arabulucu aşamasına geçildi
27.09.2024	Arabulucu Daveti	Arabulucu tarafından işveren TİS görüşmelerine davet edildi
11.10.2024	Arabuluculuk Sonu	İşveren Arabuluculuk toplantılarına da katılmaması üzerine yasal grev aşamasına gelindi.
13.11.2024	Grev Kararı ve İlanı	Sendika tarafından grev kararı alındı ve ilan edildi
14.11.2024	Grev Kırıcılığı	İşveren kendisine ait diğer işyerindeki 11 işçiyi grev ilan edilen işyerine nakil ederek grev kırıcılığı başladı
10.12.2024	Grevin Başlaması	Temel Conta işyerindeki tüm sendika üyeleri fiilen greve çıktı.
07.01.2025	Grev Kırıcılığı	Üretim araçları başka bir yerde üretim yapmak amacıyla işyerinden çıkarıldı
08.01.2025	Grev Kırıcılığı	Üretim kâhpları başka bir yerde üretim yapmak amacıyla işyerinden çıkarıldı
08.01.2025	Bakanlık Başvurusu	İşverenin grev kırıcılık yapması nedeniyle Bakanlığa başvuru yapıldı
23.01.2025	Fiziksel Saldırı	Fabrika müdürü grevci işçilerin üzerine araç sürerek işçileri tehdit etti. İşçiler suç duyurusunda bulundu
01.02.2025	Grev Kırıcılığı	Grevdeki işçilerin işleri başka işçilere yaptırıldığı tespit edildi
03.02.2025	Grev Kırıcılığı Davası	Grev kırıcılığının durdurulması için İzmir 4. İş Mahkemesi'nde (2025/45) ihtiyati tedbir talepli dava açıldı.
04.02.2025	Tedbir Talebi Reddedildi	İzmir 4. İş Mahkemesi (2025/45 E) ihtiyati tedbir talebinin reddine karar verdi
07.02.2025	Suç Duyurusu	Grev kırıcılığı yapan işveren hakkında İzmir CBS (2025/25112 Sor. No) nezdinde suç duyurusu yapıldı
20.02.2025	BAM Red Kararı	Bölge Adliye Mahkemesi tedbir talebinin reddine ilişkin sendikanın yaptığı itirazı reddetti
28.02.2025	Bakanlık Tespiti	Bakanlık müfettişlerince işverenin grev kırıcılık yaptığı tespit edildi işverene idari para cezası uygulandı.
04.03.2025	AYM Başvurusu	İhtiyati tedbir talebinin reddi üzerine Anayasa Mahkemesi'ne başvuruldu.
22.04.2025	İkinci Tedbir Talebi	Bakanlık tespiti sonrası İzmir 4. İş Mahkemesi'nden (2025/45 E) yeniden tedbir talep edildi
25.04.2025	Tedbir Talebinin Reddi	İzmir 4. İş Mahkemesi (2025/45 E) tedbir talebinin ikinci defa reddine karar verdi
6.05.2025	Yerinde İnceleme Kararı	İzmir 4. İş Mahkemesi (2025/45 E) grev kırıcılığının tespiti için dosyanın bilirkişiye gönderilmesine ve yerinde inceleme kararı verdi
16.05.2025	Grev Kırıcılığı	İşveren grev kırıcıları kışkırtarak grevdeki işçilere saldırttı. İşçiler suç duyurusunda bulundu.
21.05.2025	BAM Red Kararı	Bölge Adliye Mahkemesi tedbir talebinin reddine ilişkin sendikanın yaptığı ikinci itirazı da reddetti
11.06.2025	AYM Başvurusu	İhtiyati tedbir talebinin ikinci defa reddi üzerine Anayasa Mahkemesi'ne başvuruldu
10.07.2025	Keşif Engeli	İzmir 4. İş Mahkemesi (2025/45 E) tarafından grev kırıcılığının tespiti amacıyla verilen yerinde inceleme kararı uyarınca gerçekleştirilen keşifte işveren, sendika avukatının işyerine girişini engelledi. Bilirkişiler bu durumu raporlarında belirtti.
16.07.2025	Bakanlık Başvurusu	Grev kırıcılığının devam etmesi nedeniyle ikinci defa ÇSGB'ye başvuru yapıldı
21.08.2025	Bakanlık Tespiti	Bakanlık grev kırıcılığının devam ettiğini tespit ederek idari para cezası uyguladı
24.09.2025	Bilirkişi Raporu	İzmir 4. İş Mahkemesi'nde (2025/45 E) görülen davada yerinde inceleme sonrasında alınan Bilirkişi Raporunda Bilirkişiler grev kırıcılığını tespit etti

10.12.2025	İkinci Keşif	İzmir 4. İş Mahkemesi'nde (2025/45 E) görülen davada yerinde incelemeye sendikanın avukatının işverence alınmaması nedeniyle Mahkeme ikinci defa işyerinde keşif yapılması kararı aldı
17.01.2026	Grev Kırıcılığı	İşveren grev uygulanan işyerindeki üretim araçlarını diğer fabrikasına taşımak üzere işyerinden çıkardı
18.01.2026	Grev Yeni Yere Taşındı	İşçiler, grevlerini üretim araçlarının ve ham maddenin kaçırıldığı yeni işyerinin önüne taşıdı
19.01.2026	Delil Tespiti	Grev uygulanan işyerinde üretim araçlarının ve hammaddenin kaçırıldığının tespiti amacıyla İzmir 4. İş Mahkemesi'nin 2026/1 D.İş Sayılı dosyası ile Delil Tespiti Talepli dava açıldı
21.01.2026	Yasa Dışı Grev İstemi	Grev uygulanan işyerindeki üretim araçlarının ve hammaddenin kaçırıldığı işyerine grevlerini taşıyan sendikanın grevinin yasa dışı olduğunun tespitine karar verilmesi amacıyla Temel Conta işvereni İzmir 4. İş Mahkemesi'nin 2026/25 E. sayılı dosyası ile dava açtı
26.01.2026	Delil Tespiti Keşfi	İzmir 4. İş Mahkemesi'nin 2026/1 D.İş Sayılı dosyası üzerinden delil tespiti yapılması için işverenin üretim araçlarını ve ham maddeyi kaçırıldığı işyerde keşif yapıldı
02.03.2026	Delil Tespiti Rapor	İzmir 4. İş Mahkemesi'nin 2026/1 D.İş Sayılı dosyasında hazırlanan Bilirkişi Raporunda işverenin grev uygulanan işyerindeki üretim araçlarını ve ham maddeyi başka işyerine taşıdığı tespit edildi
03.03.2026	Grev Kırıcılık Davası	İzmir 4. İş Mahkemesi (2025/45 E) işverenin 6356 sayılı Yasanın 68.maddesine aykırı davrandığını tespit edip işverenin eylemlerinin durdurulmasına yönelik icrai nitelikli taleplerin ise reddine karar verdi
27.07.2026	Grevin Sonlandırılması	Grev 595. Günde işçilerin ve sendikanın ortak kararıyla sonlandırılmıştır

KAYNAKLAR

A. Yargı Kararları

- Anayasa Mahkemesi, 2020/34550 Başvuru, 15.02.2024 Tarihli Karar.
- Anayasa Mahkemesi, 2021/35528 Başvuru, 18.07.2024 Tarihli Karar.
- Yargıtay 9. Hukuk Dairesi, 2008/38211 E., 2008/28868 K., 27.10.2008 T.
- İzmir Bölge Adliye Mahkemesi 9. Hukuk Dairesi, 2025/351 E., 2025/482 K., 20.02.2025 T.
- İzmir Bölge Adliye Mahkemesi 9. Hukuk Dairesi, 2025/1095 E., 2025/1308 K., 21.05.2025 T.
- İzmir 4. İş Mahkemesi, 2023/341 E, 2023/435 K, 14.12.2023 T. (Türk Metal sendikası yetki itirazı davası)
- İzmir 4. İş Mahkemesi, 2023/379 E. 2023/452 K, 20.12.2023 T. (Petrol İş sendikası yetki itirazı davası)
- İzmir 4. İş Mahkemesi, 2025/45 E. 2026/103 K, 03.03.2026 T. (grev kırıclığının tespiti ve tedbiren durdurulması davası).
- İzmir 4. İş Mahkemesi, 2026/1 D.İş sayılı dosyası (delil tespiti).
- İzmir 4. İş Mahkemesi, 2026/25 E. sayılı dosyası (yasa dışı grev davası).
- İzmir 23. İş Mahkemesi, 2025/164 E. 2026/217 K, 21.05.2026 T. (Bakanlık Müfettiş Raporunun iptali davası)
- İzmir 5. İş Mahkemesi, 2025/409 E. 2025/451 K, 11.11.2025 T. (Bakanlık Müfettiş Raporunun iptali davası)
- İzmir 2. İş Mahkemesi, 2025/241 E. sayılı dosyası. (Bakanlıkça kesilen idari para cezasına karşı işverence açılan dava)
- İzmir 11. İş Mahkemesi, 2025/338 E. sayılı dosyası. (Bakanlıkça kesilen idari para cezasına karşı işverence açılan dava)
- Kemalpaşa 1. Asliye Ceza Mahkemesi, 2024/394 E. 2025/299 K, 23.05.2025 T. (işveren yetkilisinin işçiye karşı hakaret davası)
- Manisa 2. Sulh Ceza Hakimliği, 2023/2205 Değişik İş, 08.01.2024 Tarihli Kararı.
- Gaziosmanpaşa Cumhuriyet Başsavcılığı, 2024/49102 Soruşturma, 2024/30807 Karar, 06.12.2024 Tarihli KYOK Kararı.
- Manisa Cumhuriyet Başsavcılığı, 2023/5288 Soruşturma Sayılı, 04.05.2023 Tarihli KYOK Kararı.
- Torbalı Cumhuriyet Başsavcılığı, 2026/3851 Sayılı Soruşturma Dosyası.
- Kemalpaşa ve Torbalı Cumhuriyet Başsavcılıkları nezdindeki diğer soruşturma dosyaları (bkz. Tablo 3)

B. İdari Raporlar ve Mahkemece Alınan Raporlar

- ÇSGB (2025a) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Teftiş Kurulu Başkanlığının, 28/02/2025-10540-İNC-06/10497-İNC-06 Sayılı İnceleme Raporu
- ÇSGB (2025b) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Teftiş Kurulu Başkanlığının, 21/08/2025-11126-İNC-22 Sayılı İnceleme Raporu
- ÇSGB (2026a) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının E-98425987-045.02-591405 Sayı ve 23 Mart 2026 Tarihli Yazısı

- ÇSGB (2026b) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının E-76020743-554.09-00020604719 Sayı 27.04.2026 Tarihli Yazısı
- İzmir 4. İş Mahkemesi 2025/45 E. sayılı dosyasına sunulan 24.09.2025 Tarihli Bilirkişi Kurulu Raporu

C. Akademik Kaynaklar

- Çelik, A. (2017) “Grev hakkı aldatmacası”, BirGün Gazetesi, (<https://www.birgun.net/makale/grev-hakki-aldatmacasi-144142>) (Yayın Tarihi: 23.01.2017)
- Çelik, A. (2015) “Grev Ertelemelerinin 30 Yılı veya "İslatmayan Su" ve "Yakmayan Ateş" (1985-2015)”, *Emek Yıllığı 2015*, Yazılama Yayınevi
- Günel, A. (2026) “Grev Kırıncılar”, İstanbul, İletişim Yay., 1. Baskı, 2026
- Özveri, M (2012) “Sendikal Haklar ve 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Yasası”, İstanbul, Birleşik Metal İş Yayınları, No:05/Aralık 2012
- Özveri, M. (2013) “Türkiye’de Toplu İş Sözleşmesi Yetki Sistemi ve Sendikasılaştırma 1963-2009”, Legal Yayıncılık, 1. Baskı, Ocak 2013
- Petrol İş Kadın Dergisi, S.74, Temmuz 2025
- Yici, Ö. (2010) “Kırkbir Uzun Gün Berec Grevi”, İstanbul, Sosyal Tarih Yay., 1. Baskı, Kasım 2010

D. Sendikal Raporlar ve Belgeler

- Birleşik Metal İş (2024) “Hukuk Dairemizin Raporu: Yetki İtirazı Davaları Sendikasılaştırıyor!” (<https://birlesikmetal.org/hukuk-dairemizin-raporu-yetki-itarazi-davalari-sendikasizlastiriyor/>) (Yayın Tarihi: 09.10.2024)
- Petrol İş (2024) “İşyeri Sendika Temsilcilerince Tutulan 13 Kasım 2024 Tarihli Tutanak” (Arşiv, Petrol-İş sendikası Toplu İş Sözleşmesi Servisi)
- Petrol İş (2025a) “Yetki başvurusu ve toplu iş sözleşmesi süreci inceleme raporu (Kasım 2012 - Eylül 2025)”, (<https://www.petrol-is.org.tr/haber/yetki-basvuru-ve-toplu-is-sozlesmesi-sureci-inceleme-raporumuz-yayimlandi-102365/>) (Yayın Tarihi: 24.09.2025)
- Türk Metal (1986) Türk Metal Sendikası İzmir Şubesi 5. Olağan Genel Kurulu Çalışma Raporu, 31 Ağustos 1986

E. Elektronik Kaynaklar

- Arslanbaş, A. (2026) “İz Gazete 10 yaşında: İz Birakanlar Ödülleri sahiplerini buldu”, İzGazete, (<https://www.izgazete.net/iz-gazete-10-yasinda-iz-birakanlar-odulleri-sahiplerini-buldu>) (Yayın Tarihi: 02.02.2026)
- Bianet (2026) “Grevdeki Temel Conta İşçilerinin Evlerine Jandarma Baskını”, (<https://bianet.org/haber/grevdeki-temel-conta-iscilerinin-evlerine-jandarma-baskini-318841>) (Yayın Tarihi: 17.04.2026)
- Birgün Gazetesi (2026) “Direnen Temel Conta İşçilerine 'Sükûneti Bozma' Gözaltısı!”, (<https://www.birgun.net/haber/direnen-temel-conta-iscilerine-sukuneti-bozma-gozaltisi-706402>.) (Yayın Tarihi: 17.04.2026)
- Çalışma ve Toplum (2026), “Yargı Kararları”, Sayı:82, Yıl:2024/3, (<https://yargi.calismatoplum.org/category/genel/82-sayi-yargi-kararlari/>) (Erişim Tarihi:24.07.2026)

- Çelik, C. ve Öztürk, N. (2026) “Grevdeki Temel Conta işçilerine şafak baskını: Patronların huzuru için”, Evrensel Gazetesi, (<https://www.evrensel.net/haber/5980187/grevdeki-temel-conta-iscilerine-safak-baskini-patronlarin-huzuru-icin>) (Yayın Tarihi: 18.04.2026)
- ÇSGB (2026c) “6356 Sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanununa Göre Uygulanacak İdari Para Cezaları”, (<https://www.csgb.gov.tr/Media/bsofcxft/6356-sayili-sendikalar-ve-toplu-is-sozlesmesi-kanunu-2026-yili-idari-para-cezalari.pdf>)(Erişim Tarihi: 24 Temmuz 2026)
- Ford (2025) “Ford Motor Company Q1 4th Edition Handbook” (<https://www.scribd.com/document/882937568/Q1-4th-Ediiton-Handbook>) (Erişim Tarihi 24.07.2026)
- Petrol İş (2026a) “Temel Conta’da Grev Kırıcılığı Mahkeme Kararıyla Tescillendi”, (<https://www.petrol-is.org.tr/haber/temel-contada-grev-kiriciligi-mahkeme-karariyla-tescillendi-104645/>) (Yayın Tarihi:03.03.2026)
- Petrol İş (2026b) “Temel Conta’da Kitlesel Basın Açıklaması”, (<https://www.petrol-is.org.tr/haber/temel-contada-kitlesel-basin-aciklamasi-81496/>) (Yayın Tarihi: 22.05.2026)
- Petrol İş (2026c) “Temel Conta Grevimiz Sona Erdi Ancak Mücadelemiz Devam Edecek”, (<https://www.petrol-is.org.tr/haber/temel-conta-grevimiz-sona-erdi-ancak-mucadelemiz-devam-edecek-105549/>) (Yayın Tarihi: 28.07.2026)
- Sorku, İ. (2024) “Kadınlar Patrondan Alacaklı”, BirGün Gazetesi, (<https://www.birgun.net/haber/kadinlar-patrondan-alacakli-584044>) (Yayın Tarihi:16.12.2024)
- Temel Conta (2025a) “Temel Conta Grevde 80.Gün”, Temel Conta Grevi X Hesabı, (<https://x.com/temelcontagrev/status/1894980337660281071?s=20>) (Yayın Tarihi: 27.02.2025)
- Temel Conta (2025b) “Dikkat Patron Bizi Gözetliyor...”, Temel Conta Grevi X Hesabı, (<https://x.com/temelcontagrev/status/1928477809728508033>) (Yayın Tarihi: 30.05.2025)
- Temel Conta (2025c) “75. Yılımızı sendikamızın ilk grevi ve grev kırıcılığıyla mücadelesinin başladığı Bereç grevindeki Bereç işçisi Şair Hasan’ın şiiriyle kutluyoruz. Selam olsun”, Temel Conta Grevi X Hesabı, (<https://x.com/temelcontagrev/status/1964245713652433147?s=48>) (Yayın Tarihi: 06.09.2025)
- Temel Conta (t.y) “Hakkımızda”, (<https://temelconta.com.tr/hakkimizda.aspx>) (Erişim Tarihi: 24.07.2026)
- Türkiye Ticaret Sicil Gazetesi, (1968) “Çetinel Yedek Parça San. ve Tic. A. Ş., Anonim Şirket Kuruluşu” Sayı:3527, s.1, (https://www.ticaret sicil.gov.tr/view/hizlierisim/pdf_goster.php?Guid=d40df511-0728-11ea-8bec-48df373f5970) (Yayın Tarihi: 07.12.1968)
- Türkiye Ticaret Sicil Gazetesi (1969) Temel Çelik San. ve Tic. A.Ş, Anonim Şirket (Yönetim - Temsil Ve Diğer), Sayı: 3665, s. 12, (https://www.ticaret sicil.gov.tr/view/hizlierisim/pdf_goster.php?Guid=d2a17b84-0728-11ea-8bec-48df373f5970) (Yayın Tarihi: 29.05.1969)
- Türkiye Ticaret Sicil Gazetesi (1989) Temel Conta San. ve Tic. A.Ş., Anonim Şirket (Yönetim - Temsil Ve Diğer), Sayı:2191, s.180, (https://www.ticaret sicil.gov.tr/view/hizlierisim/pdf_goster.php?Guid=5d3591ec-0728-11ea-8bec-48df373f5970.) (Yayın Tarihi: 18.01.1989)
- Umut-Sen (2025) Facebbok Hesabı, “Temel Conta patronu Tamer Kip’in babası Mustafa Kip’in bir vasiyeti varmış, bu fabrikaya...” , (<https://www.facebook.com/guvencesizlersendikasi/videos/temel-conta-patronu-tamer-kipin->

babası-mustafa-kipin-bir-vasiyeti-varmış-bu-fabr/3734387843358064/)(Yayın Tarihi:10.07.2025)

- Umut-Sen (2026) “400 Günü Geride Bırakan Temel Conta Grevi Direniş Dayanışmayla Büyüyor!” (<https://umutsen.org/index.php/2026/01/400-gunu-geride-birakan-temel-conta-grevi-direnis-dayanismayla-buyuyor/>) (Yayın Tarihi: 15.01.2026)

595

GÜÜN

